

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

HOTĂRÂREA

nr. ___ din __ _____ 2023

**Pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare și a instrumentelor de plată**

În temeiul art. 5 alin. (1), art. 11 alin. (1), art. 27 alin. (1) lit. c), art.49¹ alin.(2) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 297-300, art. 544) și art.49 alin.(3), art.93 alin.(2) lit.b), art.94 alin.(1) lit.c) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193-197, art.661), Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a instrumentelor de plată (se anexează).

2. Prezentul Regulament intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Moldovei.

3. Infrastructurile pieței financiare care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova la data intrării în vigoare a prezentului Regulament nu necesită o nouă autorizare conform prevederilor pct. 124 din Regulament. Acestea se vor conforma cerințelor stabilite la capitolul I al titlului II din Regulament, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

4. De la data intrării în vigoare a prezentului Regulament se abrogă:

a) punctul 1 „Se aprobă Regulamentul cu privire la cardurile de plată.” din Hotărârea Comitetului executiv al Băncii naționale a Moldovei nr.157 din 01.08.2013 cu privire la aprobarea, modificarea, completarea și abrogarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.191-197, art.1370);

b) Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.62 din 09 martie 2017 cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată prin intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță și abrogarea unor acte normative al Băncii Naționale a Moldovei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.119-126, art.818);

c) Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.204 din 15.10.2010 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea prestatorilor de servicii de plată în sistemele de remitere de bani (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231-234, art.900).

REGULAMENT
privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a instrumentelor de plată

Titlul I
Obiect, domeniu de aplicare și definiții

1. Prezentul regulament stabilește cerințele pentru:
 - a) autorizarea și monitorizarea infrastructurilor pieței financiare (*în continuare pe text IPF*);
 - b) monitorizarea participanților la aceste infrastructuri;
 - c) punerea în circulație, emiterea, acceptarea și monitorizarea instrumentelor de plată;
 - d) accesul la schemele de plată cu cardul și de remitere de bani.
2. Prezentul regulament se aplică:
 - a) infrastructurilor pieței financiare, inclusiv administratorilor acestora, care funcționează pe teritoriul Republicii Moldova;
 - b) participanților la infrastructurile pieței financiare menționate la lit. a);
 - c) prestatorilor de servicii de plată (*în continuare – PSP*) care emit, pun în circulație și/sau acceptă instrumente de plată pe teritoriul Republicii Moldova;
 - d) schemelor și aranjamentelor de plată, inclusiv autorităților de guvernanță a acestora, care funcționează pe teritoriul Republicii Moldova.
3. IPF operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Eurosistem, Băncii Centrale Europene și Băncii Naționale a Moldovei nu li se aplică prevederile următoarelor puncte din prezentul regulament: pct. 8-10 Cerințele generale privind guvernarea, pct. 18 subpct. (3) - (5) Cerințe privind cadrul pentru gestionarea cuprinzătoare a riscurilor, pct. 19-24 Cerințe pentru gestionarea riscului de credit, pct. 25-31 Cerințe privind aranjamentele de garantare, pct. 74-79 Cerințe privind riscul general de afaceri, pct. 80-83 Cerințe privind riscul de custodie și de investiție și pct. 91-93 Cerințe privind criteriile de acces și participare.
4. Noțiunile și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr.548-XIII/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (*în continuare – Legea 548/1995*), Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (*Legea 114/2012*), Legea nr. 183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare (*Legea 183/2016*). De asemenea, în scopul prezentului regulament se utilizează următoarele noțiuni:
 - 1) **acceptant** - un prestator de servicii de plată care încheie un contract cu beneficiarul plății privind acceptarea și prelucrarea tranzacțiilor de plată cu instrumente de plată electronică, efectuate în scopul executării unui transfer de fonduri către beneficiarul plății și/sau eliberează mijloace bănești în numerar deținătorilor instrumentului de plată electronică;

- 2) **administrator al unei infrastructuri a pieței financiare** - persoana juridică care stabilește regulile de funcționare a unei infrastructuri a pieței financiare și este responsabil legal de operarea infrastructurii;
- 3) **agent de decontare sau bancă de decontare** - are semnificația prevăzută la art. 3 alin. (1) pct. 1) din Legea nr. 183/2016 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și în sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare;
- 4) **agent nostro** - instituție de credit utilizată de participanții la o infrastructură a pieței financiare pentru decontare;
- 5) **aranjament de plată** - un set de funcționalități operaționale care sprijină consumatorii de servicii de plată în utilizarea instrumentelor de plată electronică, și includ: (i) inițierea de transferuri de fonduri și (ii) stocarea sau înregistrarea credențialelor sau informațiilor referitoare la deținătorul instrumentului de plată electronică. În sensul prezentului regulament, în categoria aranjamentelor de plată sunt incluse portofelele electronice;
- 6) **arhitectura sistemului informațional aferent IPAD** - reprezentări fizice și logice care oferă informații despre elementele, conexiunile, relațiile, interacțiunile și comportamentul la diferite niveluri de abstractizări și pe domenii diferite ale sistemului informațional;
- 7) **autentificare** - o procedură care permite prestatorului de servicii de plată să verifice identitatea unui utilizator al serviciilor de plată sau valabilitatea utilizării unui anumit instrument de plată, inclusiv utilizarea elementelor de securitate personalizate ale utilizatorului;
- 8) **autenticitate** - proprietatea informației de a fi asociată cu autorul ei prin prezența unei probe de identitate și care oferă certitudine privind sursa pretinsă a informației;
- 9) **autoritate de guvernanță** - persoana juridică care stabilește regulile de funcționare a unei scheme sau aranjament de plată;
- 10) **autorizarea operațiunii** - permisiunea prestatorului emitent de a efectua o anumită operațiune prin intermediul instrumentului de plată emis;
- 11) **bancă custode** - instituție de credit ce păstrează și protejează activele financiare ale terților;
- 12) **beneficiar al plății** - persoana fizică sau juridică care este destinatarul vizat al fondurilor care au făcut obiectul unei operațiuni de plată;
- 13) **card de plată** - (*în continuare - card*) un suport (fizic sau virtual) de informație standardizat și, după caz, personalizat prin intermediul căruia deținătorul, de regulă, cu utilizarea numărului personal de identificare al său și/sau a unor alte coduri care permit identificarea sa, în funcție de tipul cardului de plată are acces la distanță la contul de plăți la care este atașat cardul în vederea efectuării operațiunilor de plată;
- 14) În funcție de **caracteristicile de identificare** se pot distinge următoarele tipuri de carduri:
 - a) **card personalizat** - card de plată care este atașat la un cont de plăți și pe care este tipărită/embosată informația despre deținător. Prin intermediul cardurilor personalizate/personificate pot fi efectuate operațiuni de plată, inclusiv depuneri/retrageri de numerar și alte operațiuni financiare în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare;
 - b) **card preplătit** - card de plată, reîncărcabil sau nereîncărcabil, nepersonalizat, care poate fi procurat fără depunerea cererii de emiteră a acestuia. Acest card se emite numai în lei moldovenești cu un nominal

- anumit, care nu poate depăși suma stabilită în actele normative în vigoare privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, și este utilizat în scopul efectuării unor operațiuni de plată specifice. Prin intermediul cardurilor preplătite pot fi efectuate operațiuni de plată și alte operațiuni financiare în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, însă nu sunt permise depuneri de numerar, iar eliberarea numerarului este permisă numai la ghișeele prestatorului de servicii de plată, și numai în cazul în care valoarea disponibilă a cardului nu a fost pe deplin utilizată și nu depășește 10 lei;
- c) **card personificat** – card de plată care este atașat la un cont de plăți și pe care nu este tipărită/embosată informația despre client. Acest card se emite prin completarea cererii de emiteră a cardului, cu furnizarea datelor și documentelor necesare pentru identificarea deținătorului în evidența internă a prestatorului de servicii de plată. Cardul personificat poate fi emis și în baza unui card preplătit, după epuizarea mijloacelor bănești utilizate aferente cardului preplătit (limita căruia a fost stabilită la emiteră acestuia) cu furnizarea datelor și documentelor necesare pentru identificarea deținătorului în evidența internă a băncii;
- 15) În funcție de **proveniența mijloacelor bănești** disponibile în contul deținătorului de card personalizat/personificat se disting următoarele tipuri de carduri de plată:
- a) **card de debit** - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile din contul său de plăți pentru a efectua operațiuni de plată. Prestatorul de servicii de plată poate oferi posibilitatea acordării unei facilități de overdraft (descoperit de cont) în cazul insuficienței mijloacelor bănești în contul utilizatorului;
- b) **card de debit amânat** - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile oferite de instituția emitentă sub forma unei linii de credit pentru a efectua operațiuni de plată. Întreaga sumă datorată instituției emitente trebuie rambursată integral până la sfârșitul perioadei specificate în contract;
- c) **card de credit** - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile oferite de instituția emitentă sub forma unei linii de credit pentru a efectua operațiuni de plată. Suma datorată poate fi rambursată total sau parțial, existând obligația de rambursare a sumei minime stabilite în contract până la data stabilită în acesta;
- 16) În funcție de **suportul cardului**, se disting carduri fizice și virtuale (cardul fără suport fizic, utilizat de obicei pentru efectuarea plăților în mediul on-line);
- 17) În funcție de **scopul utilizării** acestora, cardurile de plată se clasifică în carduri personale și carduri de afaceri (business):
- a) **Card personal** - este atașat la contul de plăți deschis pe numele unei persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate;
- b) **Card de afaceri (business)** - este atașat la contul de plăți deschis pe numele unei persoane juridice, reprezentanței înființate în Republica Moldova a persoanei juridice nerezidente, persoanei fizice care practică activitatea de întreprinzător sau alt tip de activitate;
- 18) **clearing** - procesul de transmitere, reconciliere și, după caz, confirmare a ordinelor de transfer înainte de decontare, cu posibilitatea de includere a

- compensării pe bază netă a ordinelor de transfer și de stabilire a pozițiilor finale pentru decontare;
- 19) **comerciant** - o persoană juridică, un întreprinzător individual sau o persoană care practică alt tip de activitate, care acceptă carduri de plată în calitate de instrument de plată fără numerar pentru mărfurile comercializate, serviciile prestate, lucrările executate, în baza contractului încheiat cu prestatorul acceptant;
 - 20) **compensare** - înlocuirea creanțelor și obligațiilor rezultând din ordine de transfer din cadrul sistemului, pe care unul sau mai mulți participanți le emit în favoarea altui participant sau a altor participanți ori pe care le primesc de la aceștia, cu o creanță sau o obligație netă unică, astfel încât această creanță netă unică să poată fi pretinsă, respectiv această obligație netă unică să fie datorată;
 - 21) **condiții de piață extreme, dar plauzibile** - set cuprinzător de condiții istorice și ipotetice, incluzând cele mai volatile perioade care au fost suportate de piețele deservite de infrastructura pieței financiare;
 - 22) **conducere** - membru al organului executiv, al consiliului, care sunt implicați în gestionarea zilnică a activității administratorului infrastructurii pieței financiare;
 - 23) **conexiune** - un set de contracte și acorduri operaționale între două sau mai multe infrastructuri ale pieței financiare care conectează aceste infrastructuri direct sau printr-un intermediar;
 - 24) **conexiune directă** - conexiune stabilită între două infrastructuri ale pieței financiare, fără a exista intermedierea realizată de un terț;
 - 25) **conexiune indirectă** - conexiune stabilită între două infrastructuri ale pieței financiare prin intermediul unui terț care nu este o infrastructură a pieței financiare;
 - 26) **conexiune releu** - conexiune care implică minimum trei infrastructuri ale pieței financiare, în care o infrastructură a pieței financiare realizează intermedierea între alte două infrastructuri ale pieței financiare. Conexiunea releu poate fi percepută ca un lanț de două conexiuni directe;
 - 27) **continuitatea activității** - starea de funcționare neîntreruptă a operațiunilor, ce presupune măsuri organizaționale, tehnice și de personal utilizate pentru a asigura continuitatea serviciilor critice după o întrerupere cauzată de producerea unui eveniment perturbator și pentru reluarea treptată a tuturor serviciilor în cazul unui eveniment perturbator major, prelungit sau cu efecte pe scară largă;
 - 28) **consiliu** - consiliul de administrație și/sau consiliul de supraveghere al administratorului infrastructurii pieței financiare;
 - 29) **contraparte centrală (CPC)** - înseamnă o persoană juridică care se interpune între contrapărțile la contractele tranzacționate pe una sau mai multe piețe financiare, devenind astfel cumpărător pentru fiecare vânzător și vânzător pentru fiecare cumpărător;
 - 30) **dată prevăzută pentru decontare** - ziua în care fondurile și/sau instrumentele financiare sunt datorate și trebuie să fie puse la dispoziția beneficiarului acestora, în conformitate cu regulile infrastructurii pieței financiare respective;
 - 31) **decontare finală** - transferul necondiționat și irevocabil al fondurilor și/sau instrumentelor financiare sau stingerea unei obligații de către o infrastructură a pieței financiare sau de către participanții la aceasta, în concordanță cu prevederile contractuale;

- 32) **decontare în banii băncii centrale** - serviciul furnizat de o bancă centrală, în calitate de agent de decontare pentru o infrastructură a pieței financiare, pentru stingerea obligațiilor de plată prin efectuarea de înregistrări în conturile de decontare deschise și administrate de banca centrală, ale participanților la acea IPF sau ale agenților nostro;
- 33) **decontare în banii băncii licențiată** - serviciul furnizat de o bancă licențiată, în calitate de agent de decontare pentru o infrastructură a pieței financiare, pentru stingerea obligațiilor de plată prin efectuarea de înregistrări în conturile de decontare deschise și administrate de banca licențiată, ale participanților la acea IPF sau ale agenților nostro;
- 34) **depozitar central de instrumente financiare (DC)** - înseamnă o persoană juridică care gestionează un sistem de clearing și decontare a instrumentelor financiare ("serviciu de clearing și decontare") și care furnizează cel puțin un alt serviciu de bază prevăzut la art. 5 alin. (2) pct. 1 din Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;
- 35) **Dispozitiv special** - un dispozitiv prin intermediul căruia se efectuează operațiuni cu utilizarea fizică a cardurilor de plată, care poate fi:
- a) **bancomat** (denumit prescurtat conform uzanțelor internaționale – ATM), destinat autoservirii deținătorilor de carduri de plată, ce permite acestora retragerea mijloacelor bănești în numerar din conturile de plăți, transferuri de mijloace bănești, depunerea mijloacelor bănești în conturi și informarea privind situația conturilor și a operațiunilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată;
 - b) **imprinter**, destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la prestatorul de servicii de plată sau la un comerciant, care permite transpunerea amprenteii datelor reliefate ale unui card de plată pe un formular standardizat al chitanței;
 - c) **terminal** (denumit prescurtat conform uzanțelor internaționale – POS terminal), destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la un prestator de servicii de plată sau la un comerciant, care permite citirea datelor de pe banda magnetică și/sau de pe microprocesorul cardului de plată, procesarea acestor date și a altor date referitoare la operațiunea inițiată;
- 36) **deținător** - client (persoană fizică sau juridică) al PSP care, în baza contractului încheiat cu PSP, deține un dispozitiv și/sau un nume de utilizator/parolă/cod sau orice alt element similar care să permită PSP autentificarea acestuia de la distanță;
- 37) **emitent** - prestator de servicii de plată care emite și pune la dispoziția deținătorului un instrument de plată electronică, în baza unui contract încheiat cu deținătorul și efectuează autorizarea operațiunilor cu acest instrument;
- 38) **expuneri curente** - pierderea financiară pe care administratorul unei infrastructuri a pieței financiare sau participanții la aceasta ar suporta-o imediat dacă unul dintre participanți nu ar putea să își îndeplinească obligațiile rezultate din participarea la respectiva infrastructură a pieței financiare. Valoarea expunerii este stabilită ca maxim dintre zero și valoarea de piață sau costul de înlocuire a unei tranzacții sau a unui portofoliu de tranzacții cu o contrapartidă, care s-ar pierde implicit ca urmare a imposibilității contrapartidei de a-și îndeplini obligațiile asumate;

- 39) **expunere la riscul de credit** - o sumă sau valoare expusă riscului ca un participant să nu o deconteze în întregime, atunci când este scadentă sau la orice moment ulterior;
- 40) **externalizarea** - utilizarea de către o entitate a unui furnizor extern, în vederea desfășurării de către acesta, pe bază contractuală și în mod continuu, a unor activități efectuate în mod obișnuit de către entitatea în cauză;
- 41) **furnizor de lichiditate** - o entitate cu care o infrastructură a pieței financiare a încheiat un acord de furnizare a fondurilor;
- 42) **furnizor de serviciu critic** - furnizor al unui serviciu care este indispensabil pentru funcționarea unei infrastructuri a pieței financiare, a unui participant, a unui prestator de servicii de plată. În categoria furnizorilor de servicii critice sunt incluse și entitățile către care au fost externalizate activități, servicii sau funcții critice;
- 43) **garanție** - orice activ care se poate valorifica, inclusiv o sumă de bani, instrumente financiare și creanțe private, și care face obiectul oricărei forme de garantare, al unui contract repo ori al unui contract similar și care este constituit în scopul garantării drepturilor și obligațiilor care pot rezulta în legătură cu participarea la un sistem sau care este pus la dispoziția Băncii Naționale a Moldovei ori a băncilor centrale din statele membre ale Spațiului Economic European sau a Băncii Centrale Europene;
- 44) **gubernanță** - set de relații între proprietarii infrastructurii pieței financiare, consiliu, conducere și alte părți relevante ce includ participanți, autorități, clienți ai participanților, infrastructuri ale pieței financiare interdependente și piața deservită;
- 45) **infrastructură a pieței financiare (IPF)** - sistem multilateral organizat între instituțiile participante, inclusiv administratorul infrastructurii pieței financiare, utilizat pentru clearing, decontare sau înregistrare a plăților sau a tranzacțiilor cu instrumente financiare, inclusiv a instrumentelor financiare derivate, sau a altor tranzacții financiare. În sensul prezentului regulament, în categoria infrastructurilor pieței financiare sunt incluse sistemele de plăți și sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din cadrul depozitarilor centrali și contrapărților centrale;
- 46) **integritate** - proprietatea informației de a păstra acuratețea, deplinătatea și consistența ei;
- 47) **instrucțiune critică** - ordin de transfer care trebuie efectuat cu prioritate, în cazul apariției unei perturbări, pentru evitarea manifestării și propagării riscurilor în cadrul unei infrastructuri a pieței financiare sau a riscului sistemic;
- 48) **instrument de plată** - un dispozitiv sau un set de proceduri care permite transferul de fonduri de la plătitor la beneficiar. Acestea includ instrumentele de plată electronică și cele pe suport hârtie;
- 49) **instrument de plată electronică** - un card de plată sau un instrument de plată electronic cu acces la distanță;
- 50) **instrument de plată electronic cu acces la distanță (IPAD)** - set de proceduri, care se bazează pe o soluție informatică și/sau echipament de tipul: internet-banking, PC-banking, phone-banking, mobile-banking, care permite utilizatorului, prin intermediul unei metode de autentificare și al unui mijloc de comunicație, accesul la contul de plăți și inițierea de operațiuni de plată, în baza fondurilor de care dispune:

- a) **PC banking** – se bazează pe o aplicație program a PSP instalată la stațiile de lucru la sediul utilizatorului și pot utiliza în calitate de mijloc de comunicație atât rețele private, cât și rețeaua Internet;
 - b) **internet-banking** (browser based payments) – oferă posibilitatea accesării sistemului prin intermediul unei pagini web operate de către PSP, fără preinstalarea aplicației program la utilizator;
 - c) **mobile-banking** – sunt sistemele prin intermediul cărora tranzacțiile/instrucțiunile de plată sunt transmise și/sau confirmate de utilizator către PSP prin intermediul unei aplicații mobile instalate pe dispozitiv mobil;
 - d) **phone-banking** – sunt bazate pe metoda vocală de transmitere a informației prin intermediul operatorului deservirii telefonice (Call Center) sau prin autoservire, utilizând telefonul cu culegere prin taste (Touch Tone Telephone) și a mijloacelor telefoniei computerizate (cum sunt de ex. tehnologiile IVR (Interactiv Voice Response), Speech to Text, Text to Speech);
- 51) **marjă** - garanție constituită în favoarea contrapartidei pentru a proteja împotriva expunerilor curente sau potențiale viitoare cauzate de evoluția prețului de piață sau a eventualei incapacități de îndeplinire a obligațiilor;
 - 52) **membru independent al consiliului** - un membru neexecutiv al consiliului care nu are nicio relație de afaceri, familială sau de altă natură care creează un conflict de interese în legătură cu IPF sau administratorul IPF, acționarii majoritari ai acestora, conducerea acestora sau participanții la acestea și care nu a avut astfel de relații în cei 2 ani care precedă numirea sa în consiliu;
 - 53) **mijloc de comunicație** – complex de mijloace tehnice și de program interdependente destinat asigurării schimbului de date între PSP și utilizator;
 - 54) **modificare majoră** – a) schimbarea semnificativă a arhitecturii infrastructurii pieței financiare, introducerea unor noi funcționalități ori activități sau schimbări cu un impact semnificativ asupra profilului de risc al infrastructurii pieței financiare, b) dezvoltarea funcționalităților noi în cadrul IPAD sau modificarea funcționalităților existente, ce țin de modalitatea de identificare și accesare a instrumentului de către utilizator, autorizarea plăților;
 - 55) **modificare minoră** - modificare care nu afectează semnificativ profilul de risc al infrastructurii pieței financiare sau arhitectura acesteia;
 - 56) **monedă electronică** - are semnificația prevăzută la art. 3 din Legea nr. 114/2012, cu modificările și completările ulterioare;
 - 57) **monitorizare** - funcție a băncii centrale prin care se urmărește promovarea funcționării sigure și eficiente a infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor și instrumentelor de plată, precum și evitarea riscului sistemic, constând în: (i) obținerea de informații cu privire la arhitectura și funcționarea infrastructurilor pieței financiare prezente sau planificate, emiterea, acceptarea și utilizarea instrumentelor de plată și a monedei electronice, (ii) evaluarea informațiilor obținute și (iii) inducerea de schimbări ori dispunerea unor măsuri de remediere și sancțiuni;
 - 58) **nonrepudiere** – asigurarea imposibilității negării unei tranzacții de către deținător sau PSP, prin intermediul unui mecanism ce asigură probarea integrității și autenticității informației fie de către părțile implicate, fie de o parte terță;

- 59) **numărul de referință al tranzacției** - număr unic de identificare asociat fiecărei tranzacții, ce identifică univoc tranzacția în cadrul unei anumite zile operaționale;
- 60) **operațiune de plată** - acțiune inițiată de plătitor sau de o altă persoană în numele și pe seama plătitorului ori de beneficiarul plății cu scopul de a depune, de a transfera sau de a retrage fonduri, indiferent de orice obligații subsecvente între plătitor și beneficiarul plății;
- 61) **ordin de plată** - o dispoziție a unui plătitor sau a unui beneficiar al plății către prestatorul său de servicii de plată prin care se solicită executarea unei operațiuni de plată;
- 62) **ordin de transfer** - așa cum este definit prin prevederile art. 3 alin. (1) pct. 11 din Legea nr. 183/2016 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, cu modificările și completările ulterioare;
- 63) **participant** - entitate care este identificată sau recunoscută de un administrator al unei infrastructuri a pieței financiare și căreia i se permite, direct sau indirect, să trimită ordine de transfer către respectiva infrastructură a pieței financiare și care este capabilă să primească ordine de transfer de la aceasta;
- 64) **participant critic** - un participant la o infrastructură a pieței financiare care, datorită volumelor sau valorilor tranzacțiilor sau serviciilor prestate către acea infrastructură a pieței financiare, în cazul unei probleme operaționale majore cu care s-ar confrunta acest participant, poate afecta semnificativ ceilalți participanți sau infrastructura pieței financiare. Administratorul IPF stabilește și informează anual participanții desemnați critici;
- 65) **participant direct** - o entitate juridică care are o relație contractuală cu un administrator al unei IPF, are permisiunea să trimită ordine de transfer către acea IPF și este capabilă să primească ordine de transfer de la aceasta;
- 66) **participant indirect** - o entitate juridică care nu are acces direct la serviciile unei IPF și ale cărei ordine de transfer sunt compensate, decontate și înregistrate de IPF printr-un participant direct, în baza unei relații contractuale pe care un participant indirect o are cu un participant direct;
- 67) **părți interesate relevante** - participanți, alte infrastructuri ale pieței financiare care au impact asupra riscurilor specifice unei infrastructuri a pieței financiare și, de la caz la caz, alți actori afectați de pe piață;
- 68) **PIN** - Numărul personal de identificare a deținătorului de card de plată (denumit prescurtat conform uzanțelor internaționale - PIN), un cod personal atribuit de către prestatorul emitent unui deținător de card de plată și care reprezintă un element de securitate personalizat care permite identificarea deținătorului de card la efectuarea anumitor operațiuni cu utilizarea cardului;
- 69) **plan de lichidare ordonată** - plan elaborat de administratorul infrastructurii pieței financiare pentru închiderea ordonată a infrastructurii;
- 70) **plan de redresare** - plan elaborat de administratorul infrastructurii pieței financiare pentru restabilirea bunei funcționări a infrastructurii pieței financiare;
- 71) **plătitor** - persoana fizică sau juridică care este titularul unui cont de plăți și care autorizează un ordin de plată din acel cont de plăți sau, în cazul în care nu există un cont de plăți, persoana fizică sau juridică care emite un ordin de plată;
- 72) **portabilitate** - aspectele operaționale aferente transferurilor pozițiilor contractuale, de fonduri sau de instrumente financiare de la o infrastructură

- a pieței financiare sau de la un participant la o altă infrastructură a pieței financiare sau participant;
- 73) **prestator de servicii de plată** - entitate autorizată să presteze servicii de plată pe teritoriul Republicii Moldova, în sensul art. 5 din Legea 114/2012;
 - 74) **punerea în circulație** - punerea la dispoziția clienților a unui instrument de plată, în baza unui contract încheiat cu aceștia;
 - 75) **reziliența cibernetică** - capacitatea unei IPF de a: anticipa amenințările cibernetice, rezista la atacurile cibernetice, limita amploarea consecințelor și relua activitatea după atacuri cibernetice;
 - 76) **risc de credit** - riscul ca o contraparte, indiferent dacă este participant sau altă entitate, să nu își poată îndeplini în întregime obligațiile financiare atunci când acestea devin scadente sau oricând în viitor;
 - 77) **risc de custodie** - riscul de a suporta o pierdere a activelor deținute în custodie din cauza insolvenței, neglijenței, fraudei, administrării defectuoase sau evidenței necorespunzătoare ale custodelui;
 - 78) **risc de decontare** - riscul ca decontarea fondurilor sau a instrumentelor financiare în cadrul unei infrastructuri a pieței financiare să nu aibă loc integral la data preconizată pentru decontare;
 - 79) **risc general de afaceri** - orice depreciere potențială a situației financiare a administratorului unei infrastructuri a pieței financiare, ca urmare a unui declin al încasărilor sau a unei creșteri a cheltuielilor acestuia, astfel încât cheltuielile depășesc încasările și conduc la o pierdere care trebuie acoperită din capitalul propriu;
 - 80) **risc de investiție** - riscul de pierdere cu care se confruntă un administrator al unei infrastructuri a pieței financiare sau un participant atunci când administratorul infrastructurii investește resursele proprii sau ale participanților;
 - 81) **risc juridic** - riscul care rezultă din neaplicarea sau aplicarea defectuoasă a cadrului legal sau de reglementare sau a prevederilor contractuale, de obicei determinând o pierdere;
 - 82) **risc de lichiditate** - riscul ca o contraparte, participant sau altă entitate să nu dispună de suficiente fonduri care să îi permită să își îndeplinească integral obligațiile asumate la scadență, deși, în viitor, ar putea avea fonduri suficiente în acest sens;
 - 83) **risc operațional** - riscul ca deficiențele sistemelor de informații sau ale proceselor interne, erorile umane, deficiențele în administrare sau perturbările provocate de evenimente externe sau de servicii externalizate să conducă la reducerea, deteriorarea sau întreruperea serviciilor furnizate de administratorul unei infrastructuri a pieței financiare sau de emitenții/acceptanții instrumentelor de plată;
 - 84) **risc de piață** - riscul înregistrării de pierderi, în poziții bilanțiere și extrabilanțiere, care rezultă din variația prețurilor de pe piață;
 - 85) **risc principal** - riscul ca o contraparte să piardă întreaga valoare implicată într-o tranzacție, respectiv riscul ca un vânzător al unui activ financiar să livreze activul în mod irevocabil, dar să nu primească contravaloarea acestuia, sau riscul ca un cumpărător al unui activ financiar să plătească pentru un activ în mod irevocabil și să nu îl primească;
 - 86) **risc sistemic** - riscul ca neîndeplinirea obligațiilor ce revin unui participant sau administratorului infrastructurii pieței financiare din participarea la o infrastructură să determine alți participanți și/sau administratorul

infrastructurii să nu își poată îndeplini obligațiile atunci când acestea devin scadente, generând eventuale efecte de contagiune care ar amenința stabilitatea sau încrederea în sistemul financiar;

- 87) **schemă de plată** – set de reguli formale, standardizate și comune care permit transferul de fonduri prin intermediul unui instrument de plată electronică. În sensul prezentului regulament, în categoria schemelor de plată sunt incluse schemele/sistemele de plăți cu cardul, schemele/sistemele de remitere de bani și schemele de plată cu instrumente de plată;
- 88) **schemă de plată cu cardul** - înseamnă un set unic de reguli, practici, standarde și/sau orientări de punere în aplicare privind executarea tranzacțiilor de plată cu cardul care este separat de orice infrastructură sau sistem de plată care asigură funcționarea sa și care include orice organism decizional, organizație sau entitate anume răspunzătoare pentru funcționarea schemei;
- 89) **schemă cvadripartită de plată cu cardul** - înseamnă o schemă de plată cu cardul în care tranzacțiile de plată cu cardul se execută din contul de plăți al unui plătitor către contul de plăți al unui beneficiar al plății prin intermediul schemei, al emitentului (din partea plătitorului) și al acceptantului (din partea beneficiarului plății);
- 90) **schemă tripartită de plată cu cardul** - înseamnă o schemă de plată cu cardul în care sistemul însuși prestează servicii de acceptare și de emiteră și tranzacțiile de plată cu cardul sunt efectuate din contul de plăți al unui plătitor către contul de plăți al unui beneficiar al plății din cadrul schemei. Atunci când o schemă tripartită de plată cu cardul acordă o licență altor prestatori de servicii de plată pentru emiterea instrumentelor de plată cu cadrul sau acceptarea tranzacțiilor de plată cu cardul sau pentru ambele operațiuni, sau emite instrumente de plată cu cardul împreună cu un partener de comarcare sau prin intermediul unui agent, aceasta este considerată ca fiind o schemă cvadripartită de plată cu cardul;
- 91) **semnificativ** - califică un risc, o dependență și/sau o modificare ce poate afecta capacitatea unei entități de a funcționa sau de a furniza servicii conform așteptărilor;
- 92) **serviciu critic** - un serviciu esențial pentru funcționarea unei infrastructuri a pieței financiare sau a unui prestator de servicii de plată, a cărui indisponibilitate sau absență poate determina apariția unei perturbări majore în funcționarea normală și care nu poate fi reprodus sau a cărui reproducere ar presupune costuri care nu sunt rezonabile;
- 93) **siguranță în funcționare** - modalitate de gestionare a riscurilor specifice infrastructurii pieței financiare, respectiv a instrumentului de plată, în scopul asigurării funcționării conform nivelurilor de calitate a serviciilor și/sau a orarului de funcționare asumat, fără a afecta în mod negativ încrederea participanților și a publicului;
- 94) **sistem de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare (SD)** - un aranjament formal între trei sau mai mulți participanți, fără a include posibile bănci de decontare, contrapărți centrale, case de compensare sau participanți indirecti, cu reguli comune și aranjamente standardizate, a cărui activitate constă în executarea ordinelor de transfer de instrumente financiare;
- 95) **sistem de plăți (SP)** - un aranjament formal între trei sau mai mulți participanți, fără a include posibile bănci de decontare, contrapărți centrale, case de compensare sau participanți indirecti, cu reguli comune și aranjamente standardizate pentru executarea ordinelor de transfer de fonduri între participanți;

- 96) **sistem de plăți de mare valoare** - sistem de plăți care procesează ordine de transfer de mare valoare și/sau urgențe;
- 97) **sistem de plăți de mică valoare** - sistem de plăți care procesează ordine de transfer de mică valoare inițiate cu instrumente de plată de tipul transferurilor de credit, cecurilor, cambiilor, biletelor la ordin, cardurilor etc.;
- 98) **situație de urgență** - un eveniment, o situație sau o împrejurare care are capacitatea de a determina nefuncționarea sau perturbarea operațiunilor, serviciilor sau funcțiilor unei IPF, inclusiv perturbarea sau împiedicarea decontării finale;
- 99) **societate afiliată** - o societate care îl controlează pe participant sau care este controlată de acesta sau care se află sub același control ca participantul. Controlul unei societăți este definit drept: a) deținerea în proprietate, controlul sau deținerea a cel puțin 20 % sau mai mult dintr-o clasă de acțiuni care dau drept de vot în cadrul societății; sau b) consolidarea societății în scopul raportării financiare;
- 100) **teste de stres** - cuantificarea expunerilor la riscul de credit și de lichiditate care ar rezulta din evoluția și volatilitatea prețurilor în scenarii extreme, dar plauzibile.
- 101) **tranzacție** - operațiune de plată efectuată în formă electronică prin intermediul IPAD, utilizând un mecanism ce permite verificarea autenticității, integrității și non repudierii acesteia;

Titlul II Dispoziții generale

Capitolul I

Cerințe generale aplicabile administratorilor infrastructurilor pieței financiare

Secțiunea 1

Cerințele privind siguranța juridică

5. (1) În vederea asigurării unui climat de siguranță din punct de vedere juridic, administratorul IPF evaluează măsura în care legislația aplicabilă în toate sistemele juridice relevante asigură un grad ridicat de certitudine și sprijină fiecare aspect semnificativ al activităților IPF operat de acesta. În acest sens, administratorul IPF stabilește normele și procedurile IPF și încheie contracte care sunt clare și în conformitate cu legislația aplicabilă în toate sistemele juridice relevante.
- (2) În aplicarea prevederilor subpct. (1) administratorul IPF dispune următoarele măsuri:
- a) comunică Băncii Naționale a Moldovei, participanților și, dacă este cazul, clienților participanților, într-un mod clar și ușor de înțeles, legislația, normele, procedurile și contractele aplicabile pentru funcționarea IPF;
 - b) ia măsurile necesare pentru a se asigura că normele, procedurile și contractele sale produc efecte juridice în toate sistemele juridice relevante și depune toate diligențele pentru ca acțiunile pe care le ia în baza acestor norme, proceduri și contracte să nu fie anulate, reversibile sau suspendate;
 - c) identifică și diminuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de legi, în măsura în care își desfășoară activitatea în mai multe sisteme juridice.

Secțiunea a 2-a Cerințele generale privind guvernanta

6. (1) În vederea asigurării unui cadru de administrare responsabil, administratorul IPF stabilește obiective documentate care acordă prioritate ridicată siguranței și eficienței IPF.
(2) Obiectivele stabilite potrivit subpct. (1) susțin în mod explicit stabilitatea financiară și alte considerente relevante de interes public, în special piețele financiare eficiente și deschise.
7. (1) Administratorul IPF deține mecanisme de guvernanta documentate și efective, care stabilesc ierarhii clare și directe de responsabilitate și răspundere.
(2) La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, a deținătorilor sau a participanților, administratorul IPF pune la dispoziția acestora orice informații cu privire la mecanismele prevăzute la subpct. (1).
(3) Administratorul IPF trebuie să facă disponibile public versiuni prescurtate ale informațiilor prevăzute la subpct. (1).
8. Administratorul IPF stabilește și definește în mod clar rolul și responsabilitățile și raporturile ierarhice ale consiliului, incluzând în mod cumulativ următoarele elemente:
 - a) stabilirea unor obiective strategice clare pentru IPF;
 - b) stabilirea unor proceduri documentate pentru funcționarea IPF, inclusiv proceduri pentru identificarea, abordarea și gestionarea conflictelor de interese ale membrilor acestuia;
 - c) asigurarea eficacității selectării, monitorizării și, dacă este cazul, a îndepărtării din funcție a membrilor conducerii;
 - d) stabilirea unor politici de compensare corespunzătoare, în conformitate cu cele mai bune practici și bazate pe realizările pe termen lung;
 - e) aprobarea emiterii deciziilor care au un impact semnificativ asupra profilului de risc al IPF, precum și asupra documentelor-cheie privind riscul care reglementează operațiunile IPF;
 - f) aprobarea și reexaminarea anuală a cadrului normativ de gestionare a riscurilor, cadrului privind riscul operațional și planul aferent de continuitate a activității, planul de redresare și lichidare ordonată și planul privind capitalul, cadrele privind riscul de credit și riscul de lichiditate, cadrul privind aranjamentele de garantare care reglementează gestionarea riscurilor, strategia de investiții a IPF, precum și cadrul de reziliență cibernetică.
9. Consiliul își analizează cel puțin anual atât performanța de ansamblu, cât și performanța individuală a membrilor săi.
10. Componenta consiliului asigură integritatea și o gamă adecvată de competențe tehnice, cunoștințe și experiență, atât în privința IPF, cât și a pieței financiare în general, permițând consiliului să își îndeplinească rolurile și responsabilitățile. Consiliul include membri neexecutivi și cel puțin un membru independent.
11. (1) Administratorul IPF stabilește și definește în mod clar rolul, responsabilitățile și raporturile ierarhice ale conducerii.
(2) Componenta conducerii asigură integritatea și o gamă adecvată de competențe tehnice, cunoștințe și experiență, atât în privința IPF, cât și asupra pieței financiare în general, permițând conducerii să își îndeplinească responsabilitățile privind funcționarea și gestionarea riscurilor administratorului IPF.

- (3) Sub coordonarea consiliului, responsabilitățile conducerii implică asigurarea următoarelor:
- a) consecvența activităților administratorului IPF cu obiectivele, strategia și toleranța la risc a acestuia;
 - b) proiectarea, executarea și monitorizarea corespunzătoare a controalelor interne și a procedurilor aferente, pentru promovarea obiectivelor administratorului IPF;
 - c) evaluarea și testarea periodică a controalelor interne și a procedurilor aferente de către echipe de gestionare a riscului și audit intern bine pregătite și cu personal suficient;
 - d) implicare activă în procesul de control al riscurilor;
 - e) alocarea de resurse suficiente cadrului de gestionare a riscurilor IPF.
12. (1) Consiliul stabilește și monitorizează un cadru documentat de gestionare a riscurilor, care:
- a) include politica de toleranță la risc a administratorului IPF;
 - b) atribuie responsabilități și răspunderi pentru deciziile privind riscul;
 - c) tratează procesul decizional în cursul situațiilor de criză și de urgență;
 - d) tratează funcțiile de control intern.
- (2) Consiliul se asigură că există trei linii de apărare clare și eficiente (operațiuni, gestionarea riscurilor și audit intern), care sunt separate una de cealaltă și care beneficiază de suficientă autoritate, independență, resurse și acces la consiliu.
13. (1) Consiliul se asigură că deciziile majore care afectează structura tehnică și funcțională a IPF, regulile și strategia de ansamblu, în special în ceea ce privește alegerea unui mecanism de compensare și decontare, structura de operare, gama de produse compensate sau decontate și utilizarea tehnologiei și procedurilor, protejează în mod corespunzător interesele legitime ale părților interesate relevante ale IPF.
- (2) Administratorul IPF consultă părțile interesate relevante și, după caz, orice persoană interesată, într-un interval de timp rezonabil înainte de luarea deciziilor prevăzute la subpct. (1).

Secțiunea a 3-a

Cerințe privind cadrul pentru gestionarea cuprinzătoare a riscurilor

14. În vederea asigurării și menținerii unui cadru solid de gestionare a riscurilor, administratorul IPF stabilește și menține proceduri și mecanisme adecvate pentru a identifica, măsura, monitoriza și gestiona în mod cuprinzător gama de riscuri care apar în IPF sau sunt suportate de către aceasta.
15. Administratorul IPF trebuie să revizuiască cel puțin anual cadrul de gestionare a riscului, care presupune îndeplinirea următoarelor cerințe:
- a) include politica de toleranță la risc a administratorului IPF și instrumente corespunzătoare de gestionare a riscurilor;
 - b) atribuie responsabilități și răspunderi pentru deciziile privind riscul;
 - c) include descrierea procesului decizional în situații de urgență legate de o IPF, inclusiv a evoluțiilor de pe piețele financiare care pot avea un efect advers asupra lichidității pieței și asupra stabilității sistemului financiar național.

16. (1) Administratorul IPF oferă stimulente participanților și, dacă este cazul, clienților acestora, pentru a gestiona și limita riscurile pe care le induc IPF și pe care le suportă din partea acestora.
(2) În ceea ce privește participanții, administratorul IPF impune un regim de sancțiuni pecuniare eficace, proporționale și descurajante, acorduri de împărțire a pierderilor sau ambele.
17. Pentru o gestionare adecvată a riscurilor administratorul IPF revizuiește, cel puțin anual, riscurile semnificative pe care IPF le suportă din partea altor entități și cele pe care le induce altor entități, inclusiv IPF, bănci de decontare, furnizori de lichiditate și prestatori de servicii, ca urmare a interdependențelor dintre acestea. Administratorul IPF elaborează instrumente de gestionare a riscurilor care sunt robuste și proporționale cu nivelul identificat de risc.
18. (1) Administratorul IPF definește operațiunile și serviciile critice ale IPF și identifică scenarii specifice care îl pot împiedica să furnizeze aceste operațiuni și servicii critice în mod continuu și evaluează eficacitatea tuturor opțiunilor de redresare sau de lichidare ordonată.
(2) Administratorul IPF reexaminează cel puțin anual operațiunile și serviciile critice ale IPF.
(3) În baza evaluării stabilite la subpct. (1), administratorul IPF pregătește un plan viabil de redresare a IPF și de lichidare ordonată.
(4) Planul de redresare și lichidare ordonată cuprinde, fără a se limita la acestea:
a) un rezumat cuprinzător al principalelor strategii de redresare și lichidare ordonată;
b) operațiunile și serviciile critice ale IPF, precum și o descriere a măsurilor necesare pentru a pune în aplicare strategiile-cheie.
(5) Administratorul IPF transmite Băncii Naționale a Moldovei informațiile necesare în vederea planificării închiderii ordonate.

Secțiunea a 4-a

Cerințe pentru gestionarea riscului de credit

19. (1) Administratorul IPF trebuie să stabilească un cadru robust de măsurare, monitorizare și gestionare a expunerilor sale la riscul de credit față de participanții săi și a expunerilor la riscul de credit între participanți, care decurg din procesele IPF de plată, compensare și decontare, și să identifice toate sursele de risc de credit.
(2) Măsurarea și monitorizarea expunerilor la riscul de credit se efectuează pe întreaga durată a zilei, utilizând informații actualizate și instrumente corespunzătoare de gestionare a riscurilor.
20. (1) Administratorul IPF, în cazul unui sistem de decontare pe bază netă amânată, se asigură că:
a) obligațiile financiare sunt stabilite cel târziu în momentul în care un ordin de transfer este inclus în calcularea pozițiilor de decontare netă accesibile fiecărui participant; și
b) sunt deținute suficiente resurse pentru a acoperi expunerile la riscul de credit rezultate potrivit subpct. (2) și (3), cel târziu în momentul menționat la lit. a).
(2) Administratorul IPF, inclusiv cel care operează un sistem de decontare pe bază netă amânată cu garantarea decontării, care în cursul operațiunilor IPF suportă expuneri la riscul de credit față de participanții săi, își acoperă expunerea la riscul de credit față de fiecare participant utilizând garanțiile, fondurile de garantare,

capitalul propriu (după deducerea sumei dedicate acoperirii riscului general de afaceri) sau alte resurse financiare echivalente.

(3) Administratorul IPF, inclusiv cel care operează un sistem de decontare pe bază netă amânată fără garantarea decontării, dar în care participanții se confruntă cu expuneri la riscul de credit care rezultă din procesele de plată, compensare și decontare ale IPF, dispune de norme sau de acorduri contractuale cu acești participanți.

(4) Normele sau acordurile contractuale prevăzute la subpct. (3) trebuie să asigure că participanții vor furniza suficiente resurse, astfel cum sunt prevăzute la subpct. (2), pentru a acoperi expunerile la riscul de credit care rezultă din procesele IPF de plată, compensare și decontare în raport cu cei doi participanți care, împreună cu societățile afiliate, generează în sistem cea mai mare expunere agregată la riscul de credit.

(5) Suplimentar, administratorul IPF stabilește reguli și proceduri:

- a) pentru gestionarea pierderilor care rezultă direct din neîndeplinirea obligațiilor unuia sau mai multor participanți la IPF;
- b) pentru alocarea pierderilor potențial neacoperite, inclusiv rambursarea oricăror fonduri pe care administratorul IPF le poate împrumuta de la furnizorii de lichiditate;
- c) pentru reconstituirea, la nivelul prevăzut la subpct. (2) și (4), a oricăror resurse financiare utilizate de IPF în cursul unui eveniment de criză.

21. (1) Administratorul unei CPC trebuie să asigure decontarea obligațiilor financiare.
- (2) În sensul subpct. (1), administratorul unei CPC trebuie să acopere complet expunerile curente și potențiale viitoare față de fiecare participant cu un grad ridicat de încredere, utilizând marje și alte resurse financiare prefinanțate potrivit secțiunii a 5-a și a 6-a din prezentul capitol.
- (3) În situația unei CPC, care este implicată în activități cu un profil de risc mai complex sau care este de importanță sistemică în mai multe jurisdicții, administratorul trebuie să asigure deținerea unor resurse financiare suplimentare pentru a acoperi o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care includ, fără a se limita însă la: intrarea în incapacitate de plată a acelor doi participanți și a societăților afiliate, care ar putea produce cea mai mare expunere agregată la riscul de credit pentru CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
- (4) Toate CPC trebuie să asigure deținerea unor resurse financiare suplimentare pentru a acoperi o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care includ, fără a se limita însă la: intrarea în incapacitate de plată a aceluși participant și a societăților afiliate, care ar putea produce cea mai mare expunere agregată la riscul de credit pentru CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
- (5) În toate cazurile, administratorul unei CPC documentează justificarea care stă la baza stabilirii valorii resurselor financiare totale pe care le păstrează și trebuie să dispună de aranjamente de guvernare potrivite referitoare la această valoare.
22. (1) Administratorul CPC determină valoarea și testează cu regularitate, prin teste de stres riguroase, suficiența resurselor financiare totale disponibile în cazul unei intrări sau al unor intrări multiple în incapacitate de plată, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
- (2) Administratorul unei CPC dispune de proceduri clare de raportare a rezultatelor testelor sale de stres către organismele de decizie ale CPC, precum și de utilizare a acestor rezultate pentru a evalua caracterul adecvat al resurselor sale financiare totale și pentru a le ajusta.

(3) Testele de stres sunt realizate zilnic, folosind parametri și ipoteze standard și predeterminate.

(4) Cel puțin o dată pe lună, administratorul unei CPC efectuează o analiză cuprinzătoare și amănunțită a scenariilor testelor de stres, a modelelor, a parametrilor și ipotezelor aferente, pentru a se asigura că acestea sunt adecvate pentru a determina nivelul cerut de protecție al CPC împotriva intrării în incapacitate de plată, având în vedere condițiile de piață curente și evoluția lor.

(5) Administratorul unei CPC efectuează analiza testelor de stres mai des atunci când produsele compensate sau piețele deservite sunt caracterizate de volatilitate ridicată, devin mai puțin lichide sau atunci când dimensiunea sau gradul de concentrare a pozițiilor deținute de către participanții la CPC cresc în mod semnificativ.

23. Administratorul unei CPC realizează o validare completă a modelului de administrare a riscului cel puțin o dată pe an.
24. (1) Pentru efectuarea testelor de stres, administratorul unei CPC ia în considerare efectul unei game largi de scenarii relevante de stres, atât în privința pozițiilor participanților intrați în incapacitate de plată, cât și din perspectiva posibilităților modificări de preț în perioadele de lichidare a acestor poziții.
- (2) Scenariile de stres includ vârfurile istorice relevante ale volatilității prețurilor, schimbările altor factori ai pieței, precum determinanții prețului sau curbele de randament, intrările multiple în incapacitate de plată pe diverse orizonturi de timp, presiunile simultane în cadrul piețelor de finanțare și de active, precum și un spectru de scenarii de stres prospective, într-o varietate de condiții de piață extreme, dar plauzibile.

Secțiunea a 5-a

Cerințe privind aranjamentele de garantare

25. În situația în care administratorul unei IPF stabilește aranjamente de garantare pentru a gestiona riscul de credit la care se expune sau la care sunt expuși participanții, va accepta numai garanții cu risc de credit, de lichiditate și de piață scăzut.
26. (1) Administratorul unei IPF acceptă cu titlu de garanție numai următoarele active:
- a) fonduri bănești; și
 - b) active cu riscuri scăzute de credit, de lichiditate și de piață, respectiv active pentru care administratorul IPF poate demonstra Băncii Naționale a Moldovei, în baza unei evaluări interne adecvate, că îndeplinesc toate condițiile următoare:
 - (i) au fost emise de un emitent cu risc scăzut de credit;
 - (ii) sunt liber transferabile fără a fi afectate de nicio constrângere juridică sau creanțe ale terților;
 - (iii) sunt exprimate într-o monedă al cărei risc este gestionat de administratorul IPF;
 - (iv) au date fiabile privind prețurile, publicate în mod periodic;
 - (v) nu fac altfel obiectul unor riscuri semnificative de corelare nefavorabilă;
 - (vi) nu sunt emise de participantul care furnizează garanția sau de o entitate care face parte din același grup cu respectivul participant, cu excepția cazului de obligațiuni garantate și numai atunci când activele din

fondul de acoperire sunt separate în mod corespunzător într-un cadru juridic robust și îndeplinesc cerințele prevăzute la pct. (i)-(v).

- (2) Administratorul IPF definește, documentează și aplică o metodologie obiectivă cu privire la analiza îndeplinirii condițiilor aferente evaluării interne asupra activelor, prevăzută la subpct. (1) lit. b).
27. (1) Administratorul IPF stabilește și pune în aplicare politici și proceduri de monitorizare a calității creditului, a lichidității pieței și a volatilității prețurilor pentru fiecare activ acceptat drept garanție.
(2) Administratorul IPF monitorizează periodic, cel puțin anual, caracterul adecvat al politicilor și procedurilor prevăzute la subpct. (1).
(3) Reexaminarea politicilor și procedurilor prevăzute la subpct. (1) este realizată de fiecare dată când are loc o schimbare semnificativă ce afectează expunerea la risc a IPF.
(4) Administratorul IPF evaluează garanțiile la prețul pieței, cel puțin zilnic.
28. Administratorul IPF stabilește marje de ajustare a valorii stabile și conservatoare, le testează cel puțin anual și ține seama de condițiile pieței în situație de criză. Procedurile de ajustare a valorii sunt validate, cel puțin anual, de alt personal decât cel care a conceput și aplicat procedurile de ajustare a valorii.
29. Administratorul IPF ia măsuri de evitare a concentrării deținerilor de anumite active, atunci când acest lucru ar afecta semnificativ capacitatea de a lichida rapid aceste active, fără efecte adverse semnificative asupra prețului.
30. Administratorul IPF care acceptă garanții transfrontaliere identifică și diminuează riscurile asociate utilizării acestora și se asigură că respectiva garanție transfrontalieră poate fi utilizată în timp util.
31. Administratorul IPF utilizează un sistem de gestionare a garanțiilor adecvat și flexibil din punct de vedere operațional.

Secțiunea a 6-a **Cerințe privind marjele**

32. (1) Administratorul unei CPC trebuie să acopere expunerile sale la riscul de credit față de participanți, pentru toate produsele, prin intermediul unui sistem efectiv de marje, determinat pe baza riscurilor și revizuit cu regularitate.
(2) Nivelurile marjelor trebuie să fie proporționale cu riscurile și caracteristicile particulare ale fiecărui produs, portofoliu și piață pe care o deservește.
(3) Administratorul CPC dispune, în timp util, de o sursă sigură de informații referitoare la preț, pentru sistemul său de marje. Administratorul CPC stabilește proceduri și modele solide de evaluare pentru a adresa circumstanțele în care informațiile referitoare la preț nu sunt disponibile rapid sau nu sunt de încredere.
(4) Administratorul CPC adoptă modele și parametri pentru marjele inițiale care să fie bazate pe risc și care generează cerințe de marjă suficiente pentru a-și acoperi expunerile potențiale viitoare față de participanți, în intervalul dintre ultima colectare a marjelor și lichidarea pozițiilor ca urmare a intrării în incapacitate de plată a unui participant.
(5) Marja inițială îndeplinește un interval stabilit de încredere de cel puțin 99 la sută cu privire la distribuția estimată a expunerilor viitoare.
(6) Pentru administratorul unei CPC care calculează marja la nivelul portofoliului, această cerință se aplică pentru distribuțiile expunerilor viitoare ale fiecărui portofoliu.

(7) Pentru administratorul unei CPC care calculează marja la un nivel mai detaliat, precum un subportofoliu sau pe produs, cerința este îndeplinită pentru distribuțiile corespunzătoare ale expunerilor viitoare.

(8) Modelul utilizat pentru determinarea marjelor trebuie:

- a) să utilizeze o estimare precaută a orizonturilor de timp necesare pentru hedging sau închiderea pozițiilor pe fiecare tip de produse compensate de către CPC (inclusiv în condiții de piață tensionate);
- b) să dispună de o metodă adecvată de evaluare a expunerii la riscul de credit care să acopere factorii de risc relevanți pentru produse și efectele de portofoliu între produse; și
- c) în măsura în care este posibil și prudent, să limiteze necesitatea unor modificări prociclice destabilizatoare.

33. Administratorul unei CPC marchează la piață pozițiile participanților și colectează marja de variație cel puțin zilnic, pentru a limita acumularea de expuneri curente.
34. Administratorul unei CPC deține autoritatea și capacitatea operațională de a face, în timpul zilei, apeluri în marjă și plăți către participanți, atât programate, cât și neprogramate.
35. Pentru a calcula cerințele de marjă, administratorul CPC poate permite compensări sau reduceri ale marjei solicitate cu privire la produsele pe care le compensează sau cu privire la produsele compensate de către aceasta și o altă CPC, dacă riscul unui produs este corelat în mod semnificativ și sigur cu riscul celuilalt produs.
36. Acolo unde două sau mai multe CPC sunt autorizate să ofere marje între CPC-uri, acestea trebuie să dețină măsuri de siguranță adecvate și sisteme armonizate de administrare a riscurilor.
37. Administratorul unei CPC analizează și monitorizează performanța modelului său și capacitatea de acoperire a marjelor, prin realizarea de teste zilnice riguroase de tip testare a posteriori și cel puțin lunar sau mai des atunci când este cazul de analize de sensibilitate.
(2) Administratorul unei CPC efectuează, cu regularitate, o evaluare a proprietăților teoretice și empirice ale modelului său de marjă pentru toate produsele pe care le compensează.
(3) Pentru realizarea analizelor de sensibilitate a puterii de acoperire a modelului, prevăzute la subpt. (1), administratorul unei CPC ia în considerare o gamă largă de parametri și ipoteze, care să reflecte posibilele condiții de piață, inclusiv cele mai volatile perioade înregistrate de către piețele pe care le deservește, precum și schimbările extreme în corelațiile dintre prețuri.
38. Administratorul CPC revizuieste și validează cu regularitate sistemul său de marje.

Secțiunea a 7-a

Cerințe privind gestionarea riscului de lichiditate

39. (1) Administratorul IPF stabilește un cadru cuprinzător de gestionare a riscurilor de lichiditate generate de participanții la IPF, băncile de decontare, agenții nostro, băncile custode, furnizorii de lichiditate și alte entități relevante.
(2) Cadrul de gestionare a riscurilor de lichiditate furnizează participanților instrumente adecvate pentru a-și administra eficient lichiditatea și asigură monitorizarea și facilitarea fluxului normal de lichiditate în sistem.

40. Administratorul IPF stabilește instrumente operaționale și analitice care îi permit să identifice, să măsoare și să monitorizeze fluxurile de decontare și finanțare, inclusiv utilizarea de lichiditate pe parcursul zilei, în mod permanent și în timp util.
41. Administratorul IPF, în cazul unui sistem de decontare pe bază netă amânată, se asigură că:
- a) obligațiile financiare sunt stabilite cel târziu în momentul în care un ordin de transfer este inclus în calcularea pozițiilor de decontare netă accesibile fiecărui participant; și
 - b) sunt deținute suficiente resurse lichide în conformitate cu pct.42 și 43 cel târziu în momentul menționat la lit. a).
42. (1) Administratorul IPF deține sau se asigură că participanții dețin permanent suficiente resurse lichide din momentul stabilirii obligațiilor financiare, în toate monedele în care operează, pentru a efectua decontarea în aceeași zi a obligațiilor de plată într-o gamă largă de potențiale scenarii de criză, inclusiv decontarea pe parcursul zilei sau pe durata mai multor zile, dacă este cazul.
- (2) Scenariile de criză includ:
- a) o neîndeplinire a obligațiilor, în condiții de piață extreme, dar plauzibile, de către participantul care, împreună cu societățile afiliate, are cea mai mare obligație de plată agregată; și
 - b) alte scenarii în conformitate cu pct. 46.
43. Administratorul IPF care decontează plăți deține sau se asigură că participanții dețin resurse lichide suficiente, în conformitate cu pct. 42, pentru efectuarea unei decontări în timp util a obligațiilor financiare în cazul unei neîndepliniri a obligațiilor participantului care, împreună cu societățile afiliate ale acestuia, are cea mai mare obligație financiară agregată, astfel cum se determină la pct. 42 subpct. (2) lit. a), în oricare dintre modalitățile următoare:
- a) în numerar la Banca Națională a Moldovei sau la o instituție de credit; sau
 - b) în garanții eligibile pentru operațiunile de piață efectuate de Banca Națională a Moldovei, cu condiția ca administratorul IPF să poată demonstra că o astfel de garanție este imediat disponibilă și convertibilă în numerar în aceeași zi, utilizând acorduri de finanțare prestabilite și foarte sigure, chiar în condițiile pieței în situație de criză.
44. Administratorul IPF nu prezumă că va fi disponibil credit de urgență din partea băncii centrale.
45. Administratorul IPF cu acces la conturile, serviciile de plăți sau serviciile aferente instrumentelor financiare ale Băncii Naționale a Moldovei utilizează aceste servicii, acolo unde este practicabil.
46. (1) Administratorul IPF, prin simulări riguroase și testare în scenarii de criză, determină nivelul resurselor lichide și testează în mod periodic dacă dispune de resurse lichide suficiente pentru a îndeplini cerințele de la pct. 42 și 43.
- (2) La efectuarea simulărilor de testare la stres, administratorul IPF ia în considerare o gamă largă de scenarii relevante, inclusiv una sau mai multe situații de neîndeplinire a obligațiilor de către participanți în aceeași zi și în două sau mai multe zile ulterioare.
- (3) Atunci când sunt avute în vedere astfel de scenarii, sunt luate în considerare proiectarea și funcționarea IPF și sunt examinate toate entitățile care ar putea genera riscuri de lichiditate semnificative la adresa IPF, inclusiv bănci de decontare, agenți nostro, bănci custode, furnizori de lichiditate, precum și IPF conectate.

- (4) Scenariile acoperă o perioadă de mai multe zile.
47. (1) Administratorul IPF documentează motivele păstrării fondurilor și a altor active menținute de administratorul IPF sau de participanți și are mecanisme de guvernare corespunzătoare în acest sens.
(2) Administratorul IPF stabilește proceduri clare pentru raportarea către consiliu a rezultatelor testărilor obținute potrivit pct. 46.
(3) Administratorul IPF utilizează rezultatele testărilor, obținute potrivit pct. 46, pentru a evalua adecvarea cadrului său de gestionare a riscurilor de lichiditate și pentru a efectua ajustări ale acestuia.
48. (1) Administratorul IPF stabilește reguli și proceduri clare care permit IPF să efectueze decontarea în aceeași zi și, dacă este cazul, decontarea în timp util pe parcursul aceleiași zile și pe durata mai multor zile a obligațiilor financiare în urma neîndeplinirii obligațiilor unuia sau mai multor participanți.
(2) Regulile și procedurile stabilite potrivit subpct. (1):
a) vor aborda deficite de lichiditate neprevăzute și potențial neacoperite;
b) vor urmări să evite anularea, revocarea sau întârzierea decontării pe parcursul aceleiași zile a obligațiilor financiare;
c) vor indica modul de reconstituire a fondurilor și a altor active utilizate de IPF în cursul unui eveniment de criză, la nivelul prevăzut la pct.42-43.
49. (1) Administratorul unei CPC deține resurse lichide suficiente, în toate monedele relevante, pentru a deconta plăți legate de instrumentele financiare, pentru a face plăți referitoare la marjele de variație solicitate și pentru a îndeplini alte obligații de plată la timp, cu un grad ridicat de încredere, pentru o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care ar trebui să includă, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a aceluși participant și a societăților afiliate care ar genera cea mai mare obligație de plată agregată către CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
(2) Administratorul unei CPC care este implicată în activități cu un profil de risc mai complex sau care este importantă din punct de vedere sistemic în mai multe jurisdicții trebuie să ia în considerare păstrarea unor resurse de lichiditate suplimentare, suficiente pentru a acoperi o gamă mai largă de scenarii potențiale de criză, care ar trebui să includă, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a aceluși participant și a afiliaților acestora care ar genera cea mai mare obligație de plată agregată pentru CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.

Secțiunea a 8-a **Cerințe privind decontarea finală**

50. (1) Decontarea finală se realizează de către administratorul IPF cel mai târziu la sfârșitul zilei stabilite pentru decontare și, de preferat, în timpul zilei sau în timp real, pentru a reduce riscul de decontare.
(2) Un sistem de plăți de mare valoare sau un sistem de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare trebuie să ia în considerare adoptarea unui sistem de decontare pe bază brută în timp real sau procesarea în sesiuni multiple, în cadrul zilei de decontare.
(3) Administratorul IPF stabilește în mod clar momentul la care decontarea este finală.
(4) Administratorul IPF definește în mod clar momentul de la care plățile nedecontate, instrucțiunile de transfer sau alte obligații nu mai pot fi revocate de către un participant.

Secțiunea a 9-a Cerințe privind decontarea fondurilor

51. (1) Administratorul IPF care decontează plăți unilaterale în lei se asigură că decontarea finală se efectuează în banii băncii centrale.
(2) Administratorul IPF care decontează plăți bilaterale sau plăți unilaterale în alte monede decât lei se asigură că decontarea finală se efectuează în banii băncii centrale, dacă acest lucru este practic și disponibil.
52. Administratorul IPF care decontează plăți pentru alte IPF depune eforturi pentru a permite acestora să efectueze decontări chiar în situații de urgență.
53. În cazul în care nu sunt utilizați banii băncii centrale, administratorul IPF se asigură că decontările de fonduri au loc utilizând un activ de decontare cu risc de credit și de lichiditate redus sau care nu presupune risc de credit sau de lichiditate.
54. (1) În cazul în care o decontare se efectuează în banii băncii, administratorul IPF monitorizează, gestionează și limitează riscurile de credit și de lichiditate care provin de la băncile de decontare.
(2) Administratorul IPF stabilește criterii stricte pentru băncile sale de decontare și monitorizează respectarea lor, luând în considerare, dar fără a se limita la:
a) reglementarea și supravegherea acestora;
b) solvabilitatea;
c) capitalizarea;
d) accesul la lichiditate; și
e) siguranța operațională.
(3) Administratorul IPF trebuie să monitorizeze și să gestioneze concentrarea expunerilor la riscul de credit și lichiditate față de băncile de decontare ale IPF.
55. Acordurile juridice ale unui administrator IPF cu orice bănci de decontare precizează în mod clar:
a) când se anticipează transferuri în conturile băncilor de decontare individuale;
b) că transferurile sunt finale atunci când sunt efectuate;
c) că **fondurile** primite sunt transferabile imediat ce este posibil, cel târziu până la sfârșitul zilei.
56. În cazul în care un administrator IPF efectuează decontări în bani în propriile registre, acesta își minimizează și controlează strict riscurile de credit și de lichiditate.

Secțiunea a 10-a Cerințe privind livrarea fizică a instrumentelor financiare

57. (1) Administratorul IPF stabilește, în mod clar, în regulile unei IPF obligațiile sale cu privire la livrarea fizică a instrumentelor financiare sau a mărfurilor.
(2) Administratorul IPF identifică, monitorizează și administrează riscurile și costurile asociate depozitării și livrării fizice a instrumentelor financiare sau a mărfurilor.

Secțiunea a 11-a

Cerințe aplicabile administratorilor sistemelor de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din cadrul depozitarilor centrali de instrumente financiare (DC)

58. Administratorul unui DC trebuie să stabilească reguli și proceduri pentru a asigura diminuarea și gestionarea riscurilor asociate transferului instrumentelor financiare.
59. (1) Administratorul unui DC păstrează instrumentele financiare într-o formă imobilizată sau dematerializată, pentru transferul acestora prin înregistrări în conturi.
(2) Administratorul unui DC poate asigura stimulente pentru imobilizarea sau dematerializarea instrumentelor financiare, dacă este cazul.
60. Administratorul unui DC identifică, măsoară, monitorizează și administrează riscurile asociate altor activități pe care le-ar putea desfășura, putând fi necesare instrumente suplimentare pentru a gestiona aceste riscuri.
61. (1) Confirmarea tranzacțiilor între participanții direcți are loc cât mai curând posibil după încheierea tranzacției, dar nu mai târziu de data tranzacției.
(2) Atunci când este necesară confirmarea tranzacțiilor de către participanții indirecti aceasta are loc cât mai curând posibil după încheierea tranzacției, dar nu mai târziu de ziua lucrătoare imediat ulterioară datei tranzacției.
(3) Decontarea finală se realizează nu mai târziu de două zile lucrătoare după data tranzacției.
62. În vederea facilitării decontării tranzacțiilor cu instrumente financiare, administratorul unui DC trebuie să analizeze oportunitatea implementării unui mecanism de împrumut de instrumente financiare, inclusiv aranjamente de tip repo.

Secțiunea a 12-a

Cerințe aplicabile administratorilor sistemelor de decontare prin schimburi de valoare

63. Administratorul unui sistem de decontare prin schimburi de valoare trebuie să elimine riscul de principal prin reguli care să asigure că decontarea finală a unei obligații are loc dacă și numai dacă are loc decontarea finală a obligației conexe, indiferent dacă acea IPF decontează pe bază brută sau netă și indiferent de momentul realizării finalității decontării.

Secțiunea a 13-a

Reguli și proceduri privind neîndeplinirea obligațiilor de către un participant

64. Administratorul IPF stabilește reguli și proceduri prin care definește cel puțin situația de neîndeplinire a obligațiilor unui participant, atunci când acestea devin scadente, ca urmare a unor cauze operaționale, a încălcării acordurilor la care este parte sau deschiderii procedurii de insolvență împotriva respectivului participant.
65. (1) Administratorul IPF definește și distinge între situații automate și discreționare de neîndeplinire a obligațiilor.
(2) În cazul situației discreționare de neîndeplinire a obligațiilor, administratorul IPF precizează entitatea care exercită această putere discreționară.
(3) În situația prevăzută la subpct. (2) administratorul IPF reexaminează respectiva definiție cel puțin anual.

66. (1) Administratorul IPF stabilește reguli și proceduri pentru cazurile de neîndeplinire a obligațiilor de către participanți care îi permit să continue să își îndeplinească obligațiile.
- (2) Regulile și procedurile prevăzute la subpct. (1) vizează reconstituirea resurselor în urma unei neîndepliniri a obligațiilor de către unul sau mai mulți participanți.
- (3) Regulile și procedurile definesc cel puțin următoarele aspecte:
- a) măsurile pe care le poate lua administratorul IPF atunci când are loc o neîndeplinire a obligațiilor;
 - b) dacă aceste măsuri se iau automat sau în mod discreționar și mijlocul prin care este exercitată această putere discreționară;
 - c) modificări potențiale ale practicilor normale de decontare ale unui administrator IPF, pentru asigurarea unei decontări în timp util;
 - d) gestionarea plăților în diferite etape de prelucrare;
 - e) secvențialitatea probabilă a acțiunilor;
 - f) rolurile, obligațiile și responsabilitățile părților relevante, inclusiv ale participanților care nu sunt într-o situație de neîndeplinire a obligațiilor;
 - g) alte mecanisme care trebuie activate pentru a limita impactul unei neîndepliniri a obligațiilor.
67. Pentru punerea în aplicare a regulilor și procedurilor privind neîndeplinirea obligațiilor, inclusiv orice proceduri discreționare prevăzute în regulile sale, administratorul IPF se asigură că:
- a) are capacitatea operațională, inclusiv suficient personal bine pregătit, pentru a pune în aplicare în timp util procedurile descrise la pct. 66; și
 - b) regulile și procedurile IPF abordează nevoile de documentare, informare și comunicare, precum și de coordonare, atunci când sunt implicate mai multe IPF sau autorități.
68. Administratorul IPF face publice aspectele-cheie ale regulilor și procedurilor descrise la pct. 66, incluzând cel puțin următoarele aspecte:
- a) circumstanțele în care se iau măsuri;
 - b) cine ia respectivele măsuri;
 - c) sfera măsurilor care urmează a fi luate;
 - d) mecanismele care vizează obligațiile unui administrator IPF față de participanții care nu sunt într-o situație de neîndeplinire a obligațiilor.
69. Administratorul IPF testează și reexaminează regulile și procedurile IPF descrise la pct. 66 cel puțin anual sau după orice schimbări semnificative ale IPF care afectează aceste reguli și proceduri. Administratorul IPF implică participanții la IPF și părțile interesate relevante la aceste testări și reexaminări.

Secțiunea a 14-a

Cerințe privind segregarea și portabilitatea pozițiilor și garanțiilor clienților

70. (1) Administratorul unei CPC trebuie să dispună de reguli și proceduri de segregare și portabilitate care să protejeze, în mod eficace, pozițiile clienților unui participant și garanțiile corespunzătoare în cazul intrării în incapacitate de plată sau de insolvență a respectivului participant.
- (2) Dacă administratorul unei CPC oferă protecție suplimentară pentru pozițiile și garanțiile clientului împotriva intrării simultane în incapacitate de plată a participantului și a unui alt client al acestuia, acel administrator al CPC ia măsuri pentru a se asigura că o astfel de protecție este eficace.

71. Administratorul unei CPC utilizează o structură a conturilor care să îi permită să identifice cu promptitudine pozițiile clienților unui participant și să segreghe garanțiile corespunzătoare. Administratorul unei CPC menține pozițiile și garanțiile clientului în conturi de clienți individuale sau în conturi de clienți globale.
72. Administratorul unei CPC trebuie să dețină aranjamente de portabilitate structurate, astfel încât să fie accesibilă transferarea pozițiilor și a garanțiilor corespunzătoare ale clienților unui participant intrat în incapacitate de plată, către unul sau mai mulți participanți.
73. (1) Administratorul unei CPC are obligația de a face publice regulile, politicile și procedurile sale referitoare la segregarea și portabilitatea pozițiilor și a garanțiilor corespunzătoare ale clienților unui participant.
(2) Administratorul unei CPC face cunoscut dacă garanțiile clientului sunt protejate pe bază individuală sau pe bază globală.
(3) În plus, administratorul unei CPC face cunoscute orice constrângeri, precum constrângeri legale sau operaționale, care ar putea împiedica capacitatea acesteia de a segregă sau de a transfera pozițiile și garanțiile corespunzătoare ale clienților unui participant.

Secțiunea a 15-a **Cerințe privind riscul general de afaceri**

74. În vederea evitării unor situații care să genereze riscul general de afaceri, administratorul IPF stabilește sisteme robuste de gestionare și control pentru a identifica, monitoriza și gestiona acest risc, inclusiv pierderile care rezultă din executarea defectuoasă a strategiei de afaceri, fluxuri negative de fonduri sau cheltuieli operaționale neașteptate sau excesiv de mari.
75. În sensul respectării pct. 74 administratorul IPF trebuie să dispună de un plan viabil de redresare și lichidare ordonată, în acord cu pct. 18.
76. (1) Administratorul IPF determină, pe baza profilului riscului general de afaceri al acestuia și a intervalului de timp necesar pentru a realiza o redresare și/sau o lichidare ordonată a operațiunilor și serviciilor sale critice, valoarea activelor necesare pentru punerea în aplicare a planului prevăzut la art. 73.
(2) Valoarea activelor determinate potrivit subpct. (1) nu este mai mică decât cea reprezentată de cheltuielile de exploatare curente pentru cel puțin șase luni.
77. (1) Pentru a acoperi valoarea prevăzută la pct. 76, administratorul IPF trebuie să dețină active nete lichide finanțate prin capital propriu, precum acțiuni ordinare, rezerve publicate sau alte rezultate reportate, astfel încât să poată asigura continuitatea operațiunilor și a serviciilor.
(2) Aceste active se adaugă resurselor deținute pentru a acoperi neîndeplinirea obligațiilor participanților sau alte riscuri de credit și lichiditate.
(3) Capitalul propriu deținut în baza unor standarde internaționale de capital în funcție de gradul de risc poate fi inclus pentru a evita duplicarea cerințelor de capital.
78. (1) Activele menționate la pct. 77 deținute pentru acoperirea riscului general de afaceri au o lichiditate și o calitate suficient de ridicate pentru a fi disponibile în timp util și sunt separate de activele administratorului IPF utilizate pentru operațiunile zilnice.

(2) Administratorul IPF este capabil să execute activele deținute pentru acoperirea riscului general de afaceri fără efecte adverse sau cu efecte adverse mici asupra prețurilor, astfel încât să poată asigura continuitatea operațiunilor și a serviciilor dacă înregistrează pierderi comerciale generale.

79. Administratorul IPF stabilește un plan viabil privind atragerea de capital suplimentar, în cazul în care capitalul propriu al acestuia se apropie de valoarea prevăzută la pct. 76 sau scade sub nivelul acesteia.

Secțiunea a 16-a

Cerințe privind riscul de custodie și de investiție

80. (1) Pentru evitarea riscului de custodie, administratorul IPF păstrează activele proprii și ale participanților la entități supravegheate și reglementate, denumite în continuare custozii, care au practici contabile, proceduri de păstrare în siguranță și controale interne care protejează pe deplin aceste active împotriva riscului de pierdere în cazul insolvenței, neglijenței, fraudei, administrării defectuoase sau evidenței necorespunzătoare ale unui custode sau subcustode.
(2) În aplicarea subpct. (1), administratorul IPF are acces în timp util la activele sale și la activele furnizate de către participanți.
81. Administratorul IPF evaluează și înțelege expunerile proprii față de băncile custode ale acestuia, ținând seama de întreaga sferă a relațiilor sale cu fiecare dintre acestea.
82. (1) Administratorul IPF stabilește o strategie de investiții care ia în calcul apariția unor factori care pot să genereze posibile riscuri de investiție și care este în conformitate cu strategia generală a acestuia de gestionare a riscului.
(2) Strategia prevăzută la subpct. (1) este comunicată în întregime participanților și este revizuită cel puțin anual.
83. Investițiile unui administrator IPF sunt garantate de debitori cu solvabilitate ridicată sau sunt creanțe asupra unor asemenea debitori. Administratorul IPF definește criteriile pentru debitorii de calitate înaltă. Investițiile trebuie să fie în instrumente cu riscuri minime de credit, de piață și de lichiditate.

Secțiunea a 17-a

Cerințe privind gestionarea riscului operațional

84. Administratorul IPF stabilește un cadru robust cu sisteme, politici, proceduri și controale adecvate pentru a identifica, monitoriza și gestiona riscul operațional, cu obligația de a le reexamina, audita și testa periodic și după schimbări semnificative.
85. (1) Administratorul IPF stabilește obiectivele privind nivelurile serviciilor prestate participanților și fiabilitatea operațională, precum și politicile destinate să atingă aceste obiective, care vor fi reexamineate cel puțin anual.
(2) Administratorul IPF se asigură că IPF are permanent posibilitatea de a ajusta capacitatea de procesare pentru a face față creșterilor volumelor de operațiuni care apar din cauza evenimentelor de criză și că își poate atinge obiectivele privind nivelurile serviciilor.
86. Administratorul IPF stabilește politici cuprinzătoare de securitate fizică și a informațiilor care identifică, evaluează și gestionează în mod adecvat toate vulnerabilitățile și amenințările potențiale, care vor fi reexamineate cel puțin anual.

87. (1) Administratorul IPF stabilește un plan de continuitate a activității care abordează evenimente care determină un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor, care va fi reexaminat și testat cel puțin anual.
(2) Planul stabilit conform subpct. (1) include utilizarea unui sediu secundar pentru desfășurarea activității și este proiectat să asigure reluarea operațiunilor critice și funcționarea sistemelor informatice critice în termen de două ore de la producerea acestor evenimente.
(3) Planul de continuitate a activității este conceput astfel încât IPF este întotdeauna capabilă să deconteze toate tranzacțiile scadente până la sfârșitul zilei lucrătoare în care are loc perturbarea.
88. Administratorul IPF identifică participanții critici în special pe baza volumelor, a valorilor plăților și a impactului potențial al acestora asupra altor participanți și asupra IPF în ansamblu, în cazul unei probleme operaționale semnificative cu care s-ar confrunta acești participanți.
89. Administratorul IPF identifică, monitorizează și gestionează riscurile pe care participanții critici, alte IPF, precum și furnizorii de servicii și utilități le-ar putea genera pentru operațiunile IPF.
90. Administratorii IPF trebuie să desemneze anual, până la data de 31 ianuarie, participanții critici, în baza activității acestora din anul anterior și să le comunice acestora calitatea de participanți critici pentru anul curent.

Secțiunea a 18-a

Cerințe privind criteriile de acces și participare

91. În vederea asigurării unor condiții echitabile de participare, administratorul IPF stabilește și face publice criteriile nediscriminatorii de acces și participare la serviciile IPF pentru participanții direcți și, dacă este cazul, pentru participanții indirecti, precum și pentru alte IPF, care vor fi reexaminat cel puțin anual.
92. (1) Criteriile de acces și participare stabilite potrivit pct. 91 sunt justificate în raport cu siguranța și eficiența IPF și a piețelor pe care acesta le deservește și sunt adaptate și proporționale cu riscurile specifice ale IPF.
(2) Pentru asigurarea conformității cu principiul proporționalității, administratorul IPF stabilește cerințele prevăzute la pct. 91 astfel încât să limiteze accesul în cea mai mică măsură posibilă.
(3) În cazul în care administratorul IPF refuză accesul unei entități solicitante, motivează în scris acest lucru, în baza unei analize cuprinzătoare a riscului.
93. (1) Administratorul IPF monitorizează în mod permanent conformitatea participanților cu criteriile de acces și participare ale IPF.
(2) Administratorul IPF stabilește și face publice procedurile nediscriminatorii de facilitare a suspendării și încetării ordonate a dreptului de participare al unui participant atunci când participantul nu respectă criteriile de acces și participare și face publice aspectele-cheie relevante ale unor astfel de proceduri.
(3) Procedurile stabilite potrivit subpct. (2) vor fi reexaminat cel puțin anual.

Secțiunea a 19-a

Cerințe privind acordurile de participare pe niveluri

94. (1) În scopul gestionării adecvate a riscurilor, administratorul IPF se asigură că regulile, procedurile și acordurile contractuale ale IPF îi permit colectarea de

informații privind participarea indirectă, pentru a identifica, monitoriza și gestiona orice riscuri semnificative la adresa IPF care decurg din participare.

(2) Informațiile pe care le colectează includ cel puțin următoarele aspecte:

- a) activitatea pe care participanții direcți o desfășoară în nume propriu și în numele participanților indirecti ca pondere în activitatea la nivelul sistemului;
 - b) numărul de participanți indirecti care decontează prin intermediul participanților direcți individuali;
 - c) volumele și valorile tranzacțiilor din IPF care provin de la fiecare participant indirect;
 - d) volumele și valorile tranzacțiilor menționate la litera c) ca pondere în cele ale participantului direct prin care participantul indirect accesează IPF.
95. Administratorul IPF identifică dependențele semnificative dintre participanții direcți și indirecti care pot afecta IPF, luând în considerare informațiile prevăzute la pct. 94.
96. Administratorul IPF identifică participanții indirecti care generează riscuri semnificative pentru IPF și participanții direcți prin care aceștia accesează IPF, în vederea gestionării acestor riscuri.
97. Administratorul IPF reexaminează cel puțin anual riscurile care rezultă din acordurile de participare pe niveluri și ia măsuri de diminuare atunci când este necesar, pentru a se asigura că riscurile sunt gestionate în mod corespunzător.

Secțiunea a 20-a

Cerințe aplicabile conexiunilor între IPF

98. În scopul gestionării adecvate a riscurilor asociate conexiunilor între IPF, administratorul IPF identifică, monitorizează și gestionează aceste riscuri.
99. Înainte de a stabili o conexiune și în mod permanent odată ce conexiunea a fost stabilită, administratorul IPF identifică, monitorizează și administrează toate sursele potențiale de risc care rezultă din aranjamentul de conexiune.
100. Administratorul IPF se asigură că o conexiune dispune de o bază legală solidă, în toate jurisdicțiile relevante, care să sprijine arhitectura sistemului și să ofere o protecție adecvată a IPF implicate în conexiune.
101. (1) Administratorii unor DC conectați măsoară, monitorizează și administrează riscurile de credit și de lichiditate generate de ambele părți.
(2) Orice acordare de credit între DC conectați este supusă unei anumite limite și este acoperită integral de garanții de înaltă calitate.
102. Transferurile provizorii de instrumente financiare între DC conectați sunt interzise.
103. Administratorul unui DC investitor stabilește o legătură cu un DC emitent doar dacă aranjamentul asigură un nivel ridicat de protecție a drepturilor participanților DC investitor.
104. Administratorul unui DC investitor care utilizează un intermediar pentru a opera o legătură cu un DC emitent măsoară, monitorizează și administrează riscurile suplimentare, inclusiv riscurile de custodie, de credit, juridice și operaționale, care decurg din utilizarea intermediarului.

105. (1) Înainte de a stabili o conexiune cu o altă CPC, administratorul CPC identifică și administrează efectele potențiale de contaminare care decurg din intrarea în incapacitate de plată a CPC conectate.
(2) Dacă o conexiune cuprinde trei sau mai multe CPC, administratorul fiecărei CPC identifică, evaluează și administrează riscurile aranjamentului de conexiune colectiv.
106. Fiecare CPC dintr-un aranjament de conexiune între CPC este în măsură să acopere integral, cel puțin zilnic, expunerile sale curente și expunerile potențiale viitoare față de acele CPC cu care este conectată și față de participanții săi, dacă este cazul, cu un grad ridicat de încredere, fără a reduce capacitatea acelei CPC de a-și îndeplini obligațiile, în orice moment, față de propriii participanți.
107. Aranjamentele de conexiune între sisteme de plăți sunt concepute astfel încât fiecare sistem de plăți să fie capabil să respecte cerințele prevăzute în anexa nr. 2.

Secțiunea a 21-a **Cerințe privind eficiența și eficacitatea**

108. Administratorul IPF trebuie să dispună de mecanisme de identificare și îndeplinire a nevoilor piețelor deservite de IPF, în special cu privire la:
- a) alegerea unui mecanism de compensare și decontare;
 - b) structura de operare;
 - c) sfera produselor compensate sau decontate;
 - d) utilizarea tehnologiei și a procedurilor.
109. Administratorul IPF trebuie să aibă scopuri și obiective clar definite care sunt măsurabile și realizabile, cum ar fi cele referitoare la nivelurile minime ale serviciilor, așteptările în privința gestionării riscurilor și prioritățile de afaceri.
110. Administratorul IPF trebuie să dispună de mecanisme pentru reexaminarea periodică, cel puțin anuală, a cerințelor prevăzute la pct. 108 și 109.

Secțiunea a 22-a **Proceduri și standarde de comunicare**

111. (1) În scopul de a facilita plăți, compensări, decontări și înregistrări eficiente, administratorul IPF utilizează proceduri și standarde de comunicare acceptate și relevante la nivel internațional.
(2) În situația în care administratorul IPF nu utilizează proceduri și standarde de comunicare acceptate și relevante la nivel internațional, acesta trebuie să asigure adaptarea propriilor proceduri și standarde de comunicare astfel încât să fie posibilă conversia sau traducerea datelor din standardele internaționale în cele utilizate la nivel intern și viceversa.

Secțiunea a 23-a **Comunicarea regulilor, procedurilor esențiale și a datelor de piață**

112. (1) Administratorul IPF adoptă reguli și proceduri clare și cuprinzătoare care sunt comunicate în întregime participanților.
(2) Administratorul IPF trebuie să facă disponibile public regulile și procedurile stabilite potrivit subpct. (1), care sunt relevante și, respectiv, esențiale.
113. Administratorul IPF comunică descrieri clare ale arhitecturii și operațiunilor sistemului, precum și ale drepturilor și obligațiilor administratorului IPF și ale

participanților, astfel încât participanții să poată evalua riscurile pe care le-ar suporta prin participarea la IPF.

114. Administratorul IPF oferă toată documentația și formarea necesare și corespunzătoare pentru a facilita înțelegerea de către participanți a regulilor și procedurilor IPF și a riscurilor cu care aceștia se confruntă prin participarea la IPF.
115. (1) Administratorul IPF face publice comisioanele IPF la nivelul serviciilor individuale pe care le oferă, precum și politicile sale de reduceri.
(2) Administratorul IPF furnizează descrieri clare ale serviciilor tarificate, din rațiuni de comparabilitate.
116. Administratorul IPF comunică public, anual, cel puțin date de bază privind volumele și valorile tranzacțiilor.

Secțiunea a 24-a

Cerințe aplicabile administratorilor IPF pentru asigurarea rezilienței cibernetice

117. Administratorul IPF stabilește un cadru eficace de reziliență cibernetică care cuprinde măsuri corespunzătoare de guvernare pentru gestionarea riscului cibernetic, conform anexei nr. 1.
118. (1) Administratorul IPF își identifică operațiunile și activele conexe critice și ia măsurile corespunzătoare pentru a le proteja de atacuri cibernetice, precum și pentru a detecta astfel de atacuri, a le răspunde și a se redresa în urma acestora.
(2) Măsurile prevăzute la subpct. (1) sunt testate în mod periodic.
119. (1) Administratorul IPF se asigură că dispune de un nivel solid de conștientizare a situației în ceea ce privește amenințările cibernetice.
(2) Administratorul IPF asigură existența unui proces de învățare și evoluție continuă care să îi permită să își adapteze, în timp util, oricând este necesar, cadrul de reziliență cibernetică la natura dinamică a riscurilor cibernetice.

Capitolul II

CERINȚE APLICABILE PARTICIPANȚILOR LA INFRASTRUCTURILE PIEȚEI FINANCIARE

120. Participanții la infrastructurile pieței financiare trebuie, în orice moment, să respecte regulile și să îndeplinească cerințele tehnice de funcționare ale infrastructurii respective.
121. (1) Participanții critici la IPF trebuie să ia măsurile necesare și să efectueze teste cel puțin anual, pentru a se asigura că au capacitatea operațională, chiar și în scenarii extreme, dar plauzibile, de a relua activitatea de plăți și/sau decontări în cel mult patru ore de la producerea unui eveniment perturbator.
(2) Participanții critici trebuie să dispună permanent de un sediu secundar operațional, suplimentar față de sediul principal, disponibil cel puțin din punctul de vedere al liniilor de comunicații ce permit conectarea la IPF, care să le permită reluarea activităților de plăți și/sau decontări cu respectarea cerințelor de la subpct. (1).
122. Participanții la IPF ce nu sunt desemnați drept critici trebuie să ia măsurile necesare și să efectueze teste cel puțin anual, pentru a se asigura că au capacitatea operațională, chiar și în scenarii extreme, dar plauzibile, de a relua activitatea de plăți și/sau decontări cel târziu a doua zi lucrătoare după producerea unui eveniment perturbator.

Capitolul III

CERINȚE APLICABILE PRESTATORILOR DE SERVICII DE PLATĂ

123. Prestatorii de servicii de plată care emit, pun în circulație sau acceptă instrumente de plată au următoarele obligații:
- a) să adopte proceduri care să asigure efectuarea, în mod eficient și conform unui program stabilit, a operațiunilor de plată care derivă din utilizarea instrumentelor de plată;
 - b) să asigure, în orice moment, siguranța în funcționare și continuitatea serviciului în condiții de securitate, în scopul asigurării integrității, confidențialității, autenticității și a posibilității de urmărire a operațiunilor de plată și prevenirii utilizării neautorizate a instrumentelor de plată;
 - c) să documenteze și să implementeze măsuri privind identificarea, clasificarea, evaluarea, prevenirea și limitarea riscurilor asociate activității de emisie, punere în circulație și/sau acceptare la plată a instrumentelor de plată, inclusiv prin analizarea posibilităților de producere a unor acțiuni de natură frauduloasă, în scopul evitării și limitării pierderilor financiare ale utilizatorilor;
 - d) în cazul nefuncționării unui instrument de plată, prestatorii de servicii de plată vor informa, prin orice mijloace, în cel mult o oră, clienții utilizatori ai respectivului serviciu de plată cu privire la indisponibilitatea acestuia și termenul preconizat pentru remediere și vor relua activitatea de plăți prin intermediul instrumentului de plată afectat în cel mult opt ore de la producerea unui eveniment perturbator.

Titlul III

Autorizarea infrastructurilor pieței financiare, notificarea accesului la scheme și a punerii în circulație a instrumentelor de plată

Capitolul I

Autorizarea operării infrastructurilor pieței financiare

124. (1) Persoana juridică care intenționează să opereze o IPF pe teritoriul Republicii Moldova va înainta Băncii Naționale a Moldovei o cerere de autorizare conform modelului prevăzut în anexa nr. 3, însoțită de documentația și informațiile prevăzute în prezentul regulament.
- (2) Cererea de autorizare este însoțită de o autoevaluare, inclusiv documentația justificativă aferentă, privind îndeplinirea permanentă a cerințelor aplicabile administratorilor IPF, stabilite la cap. I al titlului II din prezentul regulament.
- (3) În cazul în care persoana juridică solicitantă consideră că o cerință nu i se aplică, aceasta trebuie să precizeze, în mod clar, în autoevaluarea sa, cerința în cauză și motivele pentru care consideră că cerința nu i se aplică.
- (4) Orice informații, date, documente și declarații transmise de către persoana juridică solicitantă în cursul procesului de autorizare a IPF trebuie să fie însoțite de o scrisoare semnată de un reprezentant legal, care să ateste că documentele transmise sunt exacte și informațiile sunt complete la data transmiterii lor către Banca Națională a Moldovei.
125. (1) În termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea cererii, Banca Națională a Moldovei analizează documentația prezentată conform pct. 124 și informează persoana juridică solicitantă dacă documentația prevăzută la pct. 124 este completă.

(2) În cazul în care documentația este incompletă, Banca Națională a Moldovei stabilește un termen maxim până la care persoana juridică solicitantă trebuie să completeze documentația, perioadă în care termenul prevăzut la subpct. (4) se suspendă.

(3) Persoana juridică solicitantă trebuie să transmită, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor prezentului regulament.

(4) În termen de 6 luni de la depunerea documentației complete aferente cererii de autorizare, respectiv după termenul prevăzut la subpct. (2), Banca Națională a Moldovei va transmite persoanei juridice solicitante, în scris, o decizie motivată privind acordarea sau refuzul emiterii autorizației de funcționare a IPF.

126. Emiterea autorizației de funcționare nu limitează posibilitatea Băncii Naționale a Moldovei de a formula recomandări sau dispune măsuri de remediere și termene de implementare a acestora.
127. Prin derogare de la prevederile pct. 124, IPF operate pe teritoriul Moldovei de către Eurosistem, Banca Centrală Europeană și Banca Națională a Moldovei sunt autorizate prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei privind operaționalizarea acestora.
128. În cazul unei IPF care operează transfrontalier și care procesează ordine de transfer denominate în lei, autorizarea se va realiza de către Banca Națională a Moldovei, în cooperare cu alte bănci centrale și autorități naționale competente din statele membre cu atribuții în autorizarea și monitorizarea IPF, după caz.
129. (1) Orice intenție de modificare adusă informațiilor cuprinse în documentația în baza căreia s-a acordat autorizația de funcționare a unei IPF sau a documentelor depuse în acest scop trebuie notificată de către administratorul acesteia Băncii Naționale a Moldovei în cel mult 5 zile lucrătoare de la luarea deciziei de modificare.
- (2) În termen de 30 de zile de la depunerea notificării prevăzute la subpct. (1), vizând modificări prevăzute la subpct. (3), Banca Națională a Moldovei poate stabili un termen până la care administratorul IPF să furnizeze informații și documente suplimentare, urmând ca în termen de 90 de zile de la depunerea documentației complete sau de la data la care expiră termenul stabilit pentru completare, Banca Națională a Moldovei să transmită administratorului IPF, în scris, aprobarea sau refuzul modificării solicitate.
- (3) Modificările regulilor de sistem sau externalizarea unor servicii și funcții critice vor intra în vigoare numai după primirea aprobării prevăzute la subpct. (2).

Capitolul II

Notificarea accesului la scheme și a punerii în circulație a instrumentelor de plată electronică

130. Prestatorii de servicii de plată pot efectua notificările prevăzute la secțiunile 1-6 din prezentul capitol, în format electronic, prin intermediul portalului WEB al Sistemului informatic al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la licențiere, autorizare și notificare, conform Ghidului privind utilizarea portalului WEB al Sistemului informatic al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la licențiere, autorizare și notificare.

Secțiunea 1 Accesul la schemele de plată cu cardul

131. Pentru a începe activitatea într-o schema /un sistem de plăți cu carduri de plată, prestatorul de servicii de plată, cel puțin cu 30 de zile lucrătoare înainte de începerea activității, prezintă la Banca Națională a Moldovei o cerere la care anexează informația aferentă descrierii activității prestatorului de servicii de plată în schemă, care va cuprinde:
- a) denumirea schemei/sistemului și a organizatorului acestuia, alte date la latitudinea prestatorului de servicii de plată privind descrierea schemei;
 - b) descrierea statutului și a tipului de activitate a prestatorului de servicii de plată în schemă, cu anexarea copiilor documentelor care confirmă statutul prestatorului de servicii de plată în schemă și dreptul de a desfășura o anumită activitate în schemă (copia contractului încheiat cu organizatorul schemei/sistemului de plăți cu carduri de plată sau alte documente confirmative: scrisori, certificate, licențe, copia contractului încheiat cu prestatorii de servicii de plată cu statut de membru principal (participant direct) în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată (în cazul prestatorilor de servicii de plată cu statut de membru afiliat/asociat (participant indirect)), copia contractului încheiat cu centrul de procesare, contractul de colaborare privind acceptarea cardurilor de plată (în cazul în care prestatorul de servicii de plată nu deține în cadrul schemei/sistemului dreptul de acceptare a cardurilor de plată, utilizând serviciile unui prestator acceptant) și modificările la acestea etc.);
 - c) descrierea tipurilor de carduri ce urmează să fie emise și/sau acceptate și a serviciilor asociate acestora ce urmează să fie oferite deținătorilor de carduri de către prestatorul de servicii de plată.
132. Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată de prestatorul de servicii de plată în conformitate cu pct.131, în decurs de 30 zile lucrătoare din ziua înregistrării cererii la Banca Națională a Moldovei și informează prestatorul de servicii de plată privind rezultatele examinării și, în cazul transmiterii tuturor documentelor și informațiilor prevăzute la pct. 131, emite o confirmare în temeiul căreia prestatorul de servicii de plată poate începe activitatea și poate dispune măsuri și/sau recomandări suplimentare pentru începerea activității într-o schema /un sistem de plăți cu carduri de plată.
133. Prestatorul de servicii de plată, înainte de a-și începe activitatea în cadrul unei scheme/ unui sistem de plăți cu carduri de plată, înștiințează Banca Națională a Moldovei asupra acțiunilor întreprinse pentru îndeplinirea măsurilor și/sau recomandărilor dispuse potrivit pct. 132.
134. Prestatorul de servicii de plată începe activitatea în cadrul unei scheme/unui sistem de plăți cu carduri de plată după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.
135. În cazul încetării activității în cadrul unei scheme/unui sistem de plăți cu carduri de plată, prestatorul de servicii de plată informează în scris Banca Națională a Moldovei în termen de 10 zile calendaristice din data luării deciziei corespunzătoare.

Secțiunea a 2-a
Accesul la schemele de remitere de bani

136. Pentru a începe activitatea într-o schema /un sistem de remitere de bani, prestatorul de servicii de plată participant, cel puțin cu 30 de zile înainte de începerea activității, prezintă la Banca Națională a Moldovei o cerere, care va conține cel puțin următoarele informații:
- a) denumirea sistemului de remitere de bani; denumirea, datele de identificare, administratorii și beneficiarii efectivi ai organizatorului sistemului de remitere de bani;
 - b) descrierea statutului/rolului, tipului de activitate a prestatorului de servicii de plată participant în sistemul de remitere de bani;
 - c) schema de funcționare a sistemului de remitere de bani (circuitul informației și mijloacelor bănești), părțile implicate și responsabilitățile lor în schema de funcționare.
137. La cererea prevăzută la pct.136 se anexează copia contractului care acordă prestatorului de servicii de plată participant dreptul de a presta servicii de remitere de bani în cadrul unui sistem de remitere de bani.
138. Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 zile, examinează cererea și copia contractului, prezentate conform pct.136-137. În cazul depistării încălcării prevederilor prezentului Regulament și ale altor acte normative relevante, Banca Națională a Moldovei informează prestatorul de servicii de plată participant cu privire la acestea.
139. Prestatorul de servicii de plată participant, înainte de a-și începe activitatea într-un sistem de remitere de bani, înlătură încălcările depistate și comunicate acestuia de către Banca Națională a Moldovei.
140. Prestatorul de servicii de plată participant își începe activitatea în cadrul unui sistem de remitere de bani după primirea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.
141. Prestatorul de servicii de plată participant, în termen de 10 zile lucrătoare de la apariția oricăror modificări în informația prezentată la Banca Națională a Moldovei în conformitate cu pct.136-137 informează în scris Banca Națională a Moldovei despre aceste modificări.
142. În cazul încetării activității într-un sistem de remitere de bani, prestatorul de servicii de plată participant informează în scris Banca Națională a Moldovei în termen de 10 zile lucrătoare de la data luării deciziei definitive corespunzătoare.

Secțiunea a 3-a
Notificarea emiterii/acceptării cardurilor de plată și a altor instrumente de plată

143. (1) Prestatorul de servicii de plată poate pune în circulație instrumente de plată electronică după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 30 de zile lucrătoare de la notificarea Băncii Naționale a Moldovei și transmiterea tuturor documentelor și informațiilor prevăzute la pct. 144.
- (2) Banca Națională a Moldovei se poate opune, în termenul prevăzut la subpct. (1), intenției de punere în circulație a instrumentelor de plată electronică, comunicând în scris prestatorului de servicii de plată opoziția și motivele corespunzătoare.

144. (1) În vederea notificării emiterii instrumentelor de plată electronică, prestatorul de servicii de plată va transmite Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente:
- a) formularul de notificare conform modelului prevăzut la anexa nr. 4;
 - b) fișa de produs.
- (2) Banca Națională a Moldovei poate solicita orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării cu privire la punerea în circulație a instrumentului de plată electronică. Prestatorul de servicii de plată trebuie să transmită informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data comunicării solicitării.
145. (1) Prin excepție de la prevederile pct. 143 subpct. (1) prestatorii de servicii de plată pot desfășura proiecte- pilot de testare a instrumentelor de plată electronică, cu informarea în prealabil a Băncii Naționale a Moldovei și în următoarele condiții:
- a) perioada de testare să nu depășească 180 de zile;
 - b) prestatorii de servicii de plată trebuie să se asigure că sunt testate toate funcționalitățile instrumentului de plată cu o masă critică de utilizatori, astfel încât să fie realizată verificarea tuturor funcționalităților și facilităților aferente noilor produse sau servicii care urmează să fie notificate către Banca Națională a Moldovei, în acord cu prevederile pct. 143.
 - c) informarea utilizatorilor cu privire la responsabilitatea PSP pentru eventualele erori ale instrumentului de plată electronică survenite pe parcursul derulării proiectului.
- (2) Informarea transmisă conform prevederilor subpct. (1) se va efectua potrivit formularului prevăzut în anexa nr. 7.
- (3) Prestatorii de servicii de plată trebuie să transmită Băncii Naționale a Moldovei, după finalizarea proiectului-pilot, concluziile aferente testării, inclusiv decizia de a pune sau nu în circulație instrumentul respectiv, în termen de 30 de zile lucrătoare de la finalizarea proiectului.
- (4) În situația în care prestatorul de servicii de plată decide să pună în circulație instrumentul de plată electronică care a făcut obiectul proiectului-pilot, acesta trebuie să notifice instrumentul de plată Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 143.
146. Fișa de produs a instrumentului de plată electronică, prevăzută la pct. 144, trebuie să conțină cel puțin informații referitoare la:
- a) descriere, caracteristicile funcționale și aria de utilizare;
 - b) producere și distribuire;
 - c) procesarea și decontarea operațiunilor de plată efectuate prin intermediul său, inclusiv orarul de funcționare;
 - d) modalitatea în care realizează autentificarea strictă a clienților (SCA), cu prezentarea elementelor de SCA;
 - e) fluxul de înrolare a instrumentelor de plată electronică de tip card în portofele electronice (wallet-uri);”
147. (1) Modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 144 se vor transmite Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 10 zile la luarea deciziei de modificare.
- (2) În situația prevăzută la subpct. (1), Banca Națională a Moldovei se poate opune, în termen de cel mult 30 de zile de la data primirii tuturor documentelor modificate de către Banca Națională a Moldovei, intenției de punere în circulație a instrumentelor de plată electronică, comunicând în scris prestatorului de servicii de plată opoziția și motivele corespunzătoare.

(3) Nu fac obiectul notificării la Banca Națională a Moldovei modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 144 care vizează aspecte de natură comercială.

(4) În sensul prezentului regulament, prin aspecte de natură comercială se înțeleg acele modificări care țin de politica comercială a prestatorului de servicii de plată, de exemplu, fără a se limita la: categorii noi de clienți acceptați, listă de garanții asupra soldurilor creditoare, asigurări, aspecte privind dobânda sau comisioanele, etc.

148. Prestatorul de servicii de plată care a pus în circulație un instrument de plată electronică are obligația de a notifica Băncii Naționale a Moldovei decizia de renunțare la punerea în circulație ori de retragere din circulație a instrumentului de plată electronică, în termen de cel mult 30 de zile de la această decizie. În cazul retragerii din circulație va fi precizată în notificare data estimată la care instrumentul nu va mai circula.

Secțiunea a 4-a

Notificarea punerii în circulație a instrumentelor de plată electronică cu acces la distanță

149. (1) Prestatorul de servicii de plată poate pune în circulație instrumente de plată electronică cu acces la distanță (în continuare – IPAD) numai după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 30 de zile de la notificarea Băncii Naționale a Moldovei și transmiterea tuturor documentelor și informațiilor prevăzute la pct. 150.
- (2) Banca Națională a Moldovei se poate opune, în termenul prevăzut la subpct. (1), intenției de punere în circulație a instrumentelor de plată electronică cu acces la distanță, comunicând în scris prestatorului de servicii de plată opoziția și motivele corespunzătoare.
150. (1) În vederea notificării emiterii IPAD, prestatorul de servicii de plată va transmite Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente:
- a) formularul de notificare conform modelului prevăzut la anexa nr. 5;
 - b) fișa de produs;
- (2) Banca Națională a Moldovei poate solicita orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării cu privire la punerea în circulație a IPAD. Prestatorul de servicii de plată trebuie să transmită informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data comunicării solicitării. În acest caz, termenul de examinare menționat la pct. 149, subpct. (1) se consideră suspendat până la data primirii setului complet de informații/documente solicitat.
151. (1) Prin excepție de la prevederile pct. 149 subpct. (1) prestatorii de servicii de plată pot desfășura proiecte- pilot de testare a IPAD, cu informarea în prealabil a Băncii Naționale a Moldovei și în următoarele condiții:
- a) perioada de testare să nu depășească 180 de zile calendaristice;
 - b) prestatorii de servicii de plată trebuie să se asigure că sunt testate toate funcționalitățile IPAD cu o masă critică de utilizatori, astfel încât să fie realizată verificarea tuturor funcționalităților și facilităților aferente noilor produse sau servicii care urmează să fie notificate către Banca Națională a Moldovei, în acord cu prevederile pct. 149;
 - c) informarea utilizatorilor cu privire la responsabilitatea PSP pentru eventualele erori ale IPAD survenite pe parcursul derulării proiectului.

(2) Informarea transmisă conform prevederilor subpct. (1) se va efectua potrivit formularului prevăzut în anexa nr. 7, cu anexarea informației specificată la pct. 152, subpct. (1) – (4)

(3) Prestatorii de servicii de plată trebuie să transmită Băncii Naționale a Moldovei, după finalizarea proiectului-pilot, concluziile aferente testării, inclusiv decizia de a pune sau nu în circulație instrumentul respectiv, în termen de 30 de zile lucrătoare de la finalizarea proiectului.

(4) În situația în care prestatorul de servicii de plată decide să pună în circulație IPAD care a făcut obiectul proiectului-pilot, acesta trebuie să notifice instrumentul de plată Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 149.

152. Fișa de produs a instrumentului de plată electronică cu acces la distanță, prevăzută la pct. 150, subpct (1), lit. b) trebuie să conțină următoarele:

(1) descrierea funcțională a IPAD (tipul sistemului, arhitectura sistemului, avizele/certificările primite de la producătorul/furnizorul produsului program, proveniența sistemului, tipurile de servicii de plată care vor fi prestate prin intermediul acestuia);

(2) descrierea proceselor interne ale PSP aferente prestării serviciilor de plată prin intermediul IPAD (înregistrarea utilizatori, gestiune acces la sistem, efectuarea tranzacțiilor, monitorizarea sistemului, gestiunea incidentelor) cu anexarea documentelor interne relevante aprobate în cadrul PSP (ex. acte normative interne, instrucțiuni, contracte-cadru etc.);

(3) planul de gestiune a riscurilor de securitate aferente utilizării IPAD, semnat de conducerea PSP. Planul de gestiune a riscurilor va conține cel puțin:

- a) descrierea riscurilor identificate ce ar putea compromite confidențialitatea, autenticitatea și integritatea datelor aferente utilizării IPAD și nonrepudierea tranzacțiilor;
- b) impactul asupra PSP și utilizatorilor IPAD, în cazul materializării riscurilor identificate;
- c) descrierea măsurilor de control implementate pentru diminuarea impactului, **clasificate** după modul de organizare (tehnice, organizatorice, normative) și după modul de acțiune (preventive, detective, corective);
- d) riscurile reziduale (care rămân după implementarea măsurilor de control), acceptate de către managementul PSP, sau reevaluarea acestora cu aplicarea măsurilor de control adiționale pentru diminuarea impactului acestora până la un nivel acceptabil de PSP;
- e) responsabilitatea pentru revizuirea și menținerea în stare actuală a planului de gestiune a riscurilor de securitate;

(4) planul privind asigurarea continuității IPAD, semnat de conducerea PSP. Planul privind asigurarea continuității va conține cel puțin:

- a) strategia de continuitate;
- b) desemnarea persoanelor responsabile de asigurarea continuității activității;
- c) acțiunile necesare pentru a asigura gestionarea adecvată a evenimentelor ce pot afecta continuitatea activității în cadrul IPAD, în cazul în care asemenea evenimente s-ar produce;
- d) măsurile ce vor asigura funcționarea neîntreruptă a proceselor critice, disponibilitatea informației și continuitatea prestării serviciilor prin intermediul IPAD, minimizarea pierderilor financiare și a efectelor negative care pot apărea ca rezultat al incidentelor de continuitate;
- e) scenariile de test și periodicitatea testării planului de continuitate;
- f) periodicitatea revizuirii planului de continuitate.

(5) planul de instruire și perfecționare, inclusiv în domeniul securității informației, a personalului PSP, care va fi implicat în gestionarea IPAD;

(6) raportul de audit, iar în cazul depistării deficiențelor ce urmează a fi înlăturate și raportul privind modul de implementare a recomandărilor (raportul de follow-up), întocmit conform standardelor internaționale de audit în domeniul sistemelor informaționale, care va exprima opinia de audit privind suficiența și eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD și conformarea cu prevederile reglementărilor Băncii Naționale a Moldovei. Echipa de audit va fi condusă de un auditor certificat CISA (Certified Information Systems Auditor). Raportul de audit va conține referințe la probele de audit utilizate, precum și concluziile pentru cel puțin următoarele obiective de audit:

- a) complexitatea procedurilor interne aferente proceselor cu referire la IPAD (instrucțiuni, norme, ghiduri etc.);
- b) asigurarea confidențialității, autenticității și integrității datelor în cadrul procesului de utilizare a IPAD și nonrepudierii tranzacțiilor;
- c) asigurarea continuității funcționării IPAD;
- d) monitorizarea evenimentelor critice și depistarea situațiilor neordinare, conservarea probelor și gestiunea incidentelor;
- e) controlul proceselor interne aferente utilizării, menținerii și dezvoltării IPAD.

153. (1) PSP notifică Banca Națională a Moldovei despre orice dezvoltare/ modificare majoră efectuată la IPAD, în termen de 30 de zile înainte de data propusă pentru implementarea acestora, cu anexarea documentelor relevante. Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată și informează PSP privind rezultatele examinării în termen de 30 zile. La necesitate, Banca Națională a Moldovei poate solicita, indiferent de tipul IPAD, informații adiționale sau prezentarea unui raport de audit, efectuat conform standardelor internaționale de audit în domeniul sistemelor informaționale.

(2) Operarea modificărilor majore la IPAD pus în circulație poate fi efectuată doar după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei în acest sens.

(3) Nu fac obiectul notificării la Banca Națională a Moldovei modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 150 care vizează aspecte de natură comercială sau modificări de vizual.

(4) În sensul prezentului regulament, prin aspecte de natură comercială se înțelege acele modificări care țin de politica comercială a prestatorului de servicii de plată, de exemplu, fără a se limita la: categorii noi de clienți acceptați, listă de garanții asupra soldurilor creditoare, asigurări, aspecte privind dobânda sau comisioanele, etc.

154. Prestatorul de servicii de plată care a pus în circulație un IPAD are obligația de a notifica Băncii Naționale a Moldovei decizia de renunțare la punerea în circulație ori de retragere din circulație a IPAD, în termen de cel mult 30 de zile de la această decizie. În cazul retragerii din circulație va fi precizată în notificare data estimată la care instrumentul nu va mai circula.

Secțiunea a 5-a

Cerințe și detalieri tehnice cu privire la carduri de plată

155. Prestatorii de servicii de plată - emitenți de carduri de plată, au obligația:

- a) să identifice permanent utilizarea frauduloasă a cardurilor emise și/sau acceptate, precum și să țină evidența cazurilor de fraudă într-un registru

special, luînd toate măsurile necesare pentru minimizarea fraudelor și descurajarea tentativelor de fraudă cu carduri ale personalului propriu, deținătorilor de carduri, comercianților și altor persoane. În acest scop, prestatorul de servicii de plată urmează să elaboreze proceduri interne relevante, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare;

- b) să nu limiteze utilizarea conturilor de plăți la care au fost atașate cardurile de plată numai pentru tranzacțiile efectuate cu utilizarea acestor carduri. Prestatorul de servicii de plată trebuie să permită efectuarea tuturor operațiunilor din aceste conturi (transfer de credit, debitare directă etc.) și accesarea/utilizarea acestora prin intermediul IPAD-urilor.

- 156. Cardul personalizat/personificat poate fi atașat atât conturilor de plăți deja deschise, în registrele contabile ale prestatorului de servicii de plată, pe numele titularului de cont, cât și la un cont de plăți deschis la momentul emiterii cardului. La un cont de plăți pot fi atașate mai multe carduri de plată. Evidența tuturor operațiunilor de plată efectuate cu cardul personalizat/personificat urmează a fi asigurată în contabilitatea analitică a prestatorului de servicii de plată pe fiecare titular de cont în parte. Evidența contabilă a tuturor operațiunilor de plată efectuate cu cardurile preplătite se efectuează de către prestatorul de servicii de plată în mod centralizat pe un cont separat deschis în registrele contabile ale prestatorului de servicii de plată sau pentru fiecare card preplătit emis de către prestatorul de servicii de plată.
- 157. La solicitarea titularului contului de plăți prestatorul de servicii de plată poate emite carduri de plată persoanelor împuternicite de către acesta de a utiliza mijloacele bănești din contul de plăți.
- 158. Prestatorul de servicii de plată ține evidența tuturor cardurilor emise de el în Registrul cardurilor personalizate/personificate emise și Registrul cardurilor preplătite în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare. Registrul cardurilor personalizate/personificate emise trebuie să cuprindă următoarele date despre fiecare card emis de prestatorul de servicii de plată:
 - (1) Pentru cardurile personalizate/personificate:
 - a) numărul cardului;
 - b) numărul contului de plăți;
 - c) datele despre titularul contului de plăți (numele, prenumele, patronimicul sau denumirea titularului; rezident/nerezident etc.);
 - d) datele despre deținătorul cardului (numele, prenumele, patronimicul; rezident/nerezident etc.);
 - e) unde, când și cui a fost eliberat cardul;
 - f) statutul actual al cardului (activ, blocat, retras, furat, pierdut, reținut, restituit etc.);
 - g) de cine și în ce bază a fost modificat statutul cardului.
 - (2) Pentru cardurile preplătite:
 - a) numărul cardului;
 - b) statutul actual al cardului (activ, blocat etc.).
- 159. Pînă la începerea emiterii cardurilor preplătite, prestatorul de servicii de plată trebuie să efectueze o analiză a riscurilor aferente lansării acestui produs și să evalueze posibilitățile tehnice (atît cele interne, cât și în cadrul sistemului de plăți cu carduri), în vederea diminuării expunerii la riscuri a deținătorului de card de plată preplătit și asigurării acestuia cu informații necesare (condițiile de utilizare, etc.) pentru utilizarea acestuia.

160. Retragerea de numerar prin intermediul cardurilor de afaceri pentru plata salariilor și efectuarea altor plăți cu caracter social poate fi efectuată numai la ghișeele prestatorului de servicii de plată. Prestatorul de servicii de plată este obligat să asigure controlul asupra existenței documentului de plată privind transferul plăților obligatorii în conformitate cu actele normative în vigoare.
161. Operațiunile valutare care se realizează prin intermediul cardurilor emise de prestatorul de servicii de plată urmează a fi efectuate în conformitate cu prevederile legislației valutare și autorizațiilor/notificațiilor/certificatelor corespunzătoare – în cazul în care în conformitate cu legislația valutară operațiunea valutară respectivă este supusă autorizării/notificării de către Banca Națională a Moldovei.
162. Prestatorul de servicii de plată acceptă carduri de plată pentru efectuarea operațiunilor în numerar și fără numerar la ghișeele prestatorului de servicii de plată și în rețeaua proprie de bancomate.
163. Comerciantul acceptă carduri la plată în conformitate cu contractul încheiat cu prestatorul acceptant și cu prevederile actelor normative în vigoare.
164. Prestatorul acceptant este obligat de a instrui comercianții asupra acceptării la plată a cardurilor, inclusiv asupra modalităților de combatere a fraudelor/tentativelor de fraudă și a procedurilor de notificare a prestatorului de servicii de plată în caz de depistare a utilizării frauduloase sau a tentativei de utilizare frauduloasă a cardului, precum și asupra necesității afișării la un loc vizibil a mărcilor cardurilor acceptate la plată.
165. Contractul de deservire a comerciantului încheiat între comerciant și prestatorul acceptant trebuie să stipuleze condițiile în care comerciantul acceptă la plată carduri de plată și trebuie să includă cel puțin:
 - a) modalitatea de acceptare a cardurilor la plată;
 - b) modalitatea de perfectare a chitanțelor și de prezentare a acestora prestatorului de servicii de plată;
 - c) termenele de restituire de către prestatorul de servicii de plată a plăților efectuate prin intermediul cardurilor;
 - d) contul în care vor fi restituite plățile efectuate prin intermediul cardurilor;
 - e) drepturile, obligațiile și responsabilitățile părților contractante.
 - f) comisioanele percepute de la comerciant (per tip de card, etc.) de către prestatorul acceptant.

Secțiunea a 6-a

Cerințe și detalieri tehnice cu privire la instrumentele de plată electronică cu acces la distanță

166. IPAD se vor conforma cel puțin următoarelor cerințe de securitate a informației și continuitate a activității:
 - (1) la autentificarea în IPAD vor fi setate politici de parole stricte aliniate la standardele și practicile actuale în domeniu și vor cuprinde cel puțin:
 - a) lungimea minimă a parolelor;
 - b) cerințe privind complexitatea parolelor;
 - c) cerințe privind expirarea parolelor;
 - d) cerințe privind reutilizarea parolelor.
 - (2) conexiunea la IPAD va fi asigurată printr-un protocol de comunicație ce asigură transferul de informație în formă criptată;

- (3) va fi asigurată securitatea și retenția pentru o perioadă de cel puțin 12 luni pentru:
- a) jurnalele de audit cu evenimentele aferente IPAD;
 - b) bazele de date aferente IPAD.
- (4) jurnalele de audit vor conține adresa IP (Internet Protocol) de conectare la IPAD a utilizatorului;
- (5) pentru continuitatea utilizării IPAD vor fi elaborate planuri de continuitate ce vor asigura continuitatea atât în situații ordinare cât și în situații de criză;
- (6) planurile de continuitate vor fi testate cel puțin anual cu un grad de complexitate adecvat riscurilor aferente IPAD;
- (7) va fi asigurată trasabilitatea tranzacțiilor;
- (8) se va respecta protecția datelor cu caracter personal în sistemele informatice în conformitate cu Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
- (9) va fi asigurat controlul accesului fizic și logic la sistemul informatic și la platforma/aplicația software utilizate în procesul de furnizare a IPAD;
- (10) incidentele de securitate informatică vor fi detectate, înregistrate și gestionate;
- (11) va fi estimat impactului operațiilor de modificare a:
- a) arhitecturii din cadrul sistemului informatic (componente hardware/software) și aplicațiilor software utilizate în ciclul de viață al IPAD; și
 - b) planului de gestiune a riscurilor de securitate aferente utilizării IPAD;
- (12) vor fi întreprinse orice alte activități sau măsuri tehnice pentru exploatarea în siguranță a IPAD pus în circulație de PSP.
167. La punerea în circulație a IPAD și odată la fiecare 3 ani, PSP au obligația să efectueze teste de penetrare a sistemelor informatice ale IPAD. De asemenea, teste de penetrare vor fi efectuate ca urmare a identificării unor riscuri reziduale semnificative în rezultatul evaluărilor de riscuri. Testele de penetrare se vor realiza de către echipe interne sau externe, certificate în acest scop, care vor evalua securitatea aplicațiilor și a sistemului informatic al PSP care furnizează IPAD și vor fi finalizate cu un raport de testare. Raportul de testare se prezintă Băncii Naționale a Moldovei în termen de 10 zile de la aprobarea acestuia în cadrul PSP.
168. PSP, care oferă clienților săi un IPAD, are obligația de a plasa într-o formă ușor accesibilă pe pagina sa web sau pe interfața dispozitivului/terminalului/aplicației prin care se utilizează IPAD cel puțin următoarele informații:
- a) tipul IPAD și descrierea succintă a funcționalităților lui;
 - b) descrierea mecanismelor implementate în scopul asigurării confidențialității, autenticității, integrității și nonrepudierii tranzacțiilor;
 - c) tipurile de tranzacții ce pot fi efectuate prin IPAD și condițiile de prezentare la PSP a documentelor justificative, autorizațiilor, notificărilor, în cazul în care prezentarea acestor documente la efectuarea plăților/transferurilor este prevăzută de actele normative în vigoare;
 - d) comisiunile pe care utilizatorul IPAD urmează să le achite PSP cu specificarea acestora după tip și valoare;
 - e) specificarea mijloacelor de comunicare care să permită clienților anunțarea PSP în cazul: inaccesibilității IPAD, notificarea situațiilor de urgență, solicitarea modificării parolei.
 - f) un ghid de utilizare al IPAD.
169. Prestatorul de servicii de plată trebuie să identifice permanent utilizarea frauduloasă a IPAD, precum și să țină evidența cazurilor de fraudă într-un registru special, luând toate măsurile necesare pentru minimizarea fraudelor și descurajarea

tentativelor de fraudă prin intermediul IPAD ale personalului propriu, deținătorilor și persoanelor terțe. În acest scop, prestatorul de servicii de plată urmează să elaboreze proceduri interne relevante.

Titlul IV

Activitatea de monitorizare a infrastructurilor pieței financiare și a instrumentelor de plată

Capitolul I

Obținerea de informații

170. (1) Administratorii IPF, autoritățile de guvernanță a schemelor și aranjamentelor de plată, participanții la acestea și prestatorii de servicii de plată care emit, pun în circulație și/sau acceptă instrumente de plată vor furniza Băncii Naționale a Moldovei, oricând la solicitarea acesteia, toate informațiile și documentele necesare pentru a evalua conformitatea cu cerințele stabilite de prezentul regulament.
- (2) Banca Națională a Moldovei poate efectua inspecții la fața locului pentru obținerea și verificarea informațiilor, poate lua în considerare opinii formulate de experți, cum ar fi consultanți și auditori externi, poate utiliza informații furnizate de alte autorități de reglementare sau supraveghere și poate lua în considerare informații și sesizări primite de la utilizatori de instrumente de plată sau participanți.
171. (1) Administratorii IPF și participanții trebuie să informeze de îndată Banca Națională a Moldovei cu privire la apariția oricăror incidente în funcționarea normală a IPF, a participantului, conform formularului din anexa nr. 6 - Raport incidente operaționale și/sau de securitate.
- (2) Prestatorii de servicii de plată trebuie să raporteze incidentele operaționale și/sau de securitate majore aferente serviciilor de plată potrivit reglementărilor Băncii Naționale a Moldovei.
- (3) Administratorii IPF și participanții trebuie să transmită Băncii Naționale a Moldovei un raport scris cu explicarea cauzelor incidentelor raportate conform subpct. (1), precum și a măsurilor de remediere întreprinse sau avute în vedere, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data incidentului.
- (4) Banca Națională a Moldovei poate solicita în orice moment administratorilor IPF și participanților informații și rapoarte suplimentare referitoare la incidentele și fraudele apărute.
172. Administratorii IPF trebuie să comunice Băncii Naționale a Moldovei, anual, până la data de 31 martie a anului curent, serviciile, funcțiile, participanții și tipurile de instrucțiuni procesate pe care acesta le-a identificat drept critice pentru funcționarea sigură și eficace a IPF.
173. (1) Administratorii IPF și participanții trebuie să efectueze cel puțin anual testări ale rezilienței, inclusiv la atacuri cibernetice, a infrastructurii informatice utilizate pentru procesarea plăților, decontărilor și a instrumentelor de plată.
- (2) Entitățile prevăzute la subpct. (1) trebuie să remită Băncii Naționale a Moldovei, anual, până la data de 31 martie, pentru anul anterior, următoarele informații:
- a) scenariile de test avute în vedere și rezultatele testărilor prevăzute la subpct. (1);
 - b) extrase din rapoartele auditorilor și/sau experților, care să conțină concluziile acestora cu privire la reziliența infrastructurii informatice;

- c) modificările semnificative aduse infrastructurii informatice și locațiilor sediilor secundare ce asigură continuitatea activității de procesare a plăților, decontărilor și a instrumentelor de plată.
174. Prestatorii de servicii de plată prezintă Băncii Naționale a Moldovei date aferente utilizării instrumentelor de plată electronice puse în circulație, în conformitate cu reglementările acesteia.

Capitolul II

Evaluarea

175. (1) Banca Națională a Moldovei evaluează complet, cel puțin o dată la 3 ani, IPF prin prisma cerințelor prezentului regulament.
- (2) Banca Națională a Moldovei poate evalua parțial o IPF, ori de câte ori consideră oportun, în scopul gestionării și prevenirii manifestării riscurilor specifice.
176. În vederea evaluării periodice a siguranței IPAD, puse în circulație de cel puțin un an de către PSP, aceștia vor prezenta până la data de 30 aprilie, Băncii Naționale a Moldovei:
- a) anual, raportul de audit intern sau extern efectuat conform standardelor internaționale în domeniul sistemelor informaționale, care va reflecta situația privind suficiența și eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD și conformarea cu cerințele BNM;
 - b) o dată la 3 ani, raportul de audit extern efectuat de un auditor certificat CISA conform standardelor internaționale în domeniul sistemelor informaționale, care va reflecta situația privind suficiența și eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD și conformarea cu cerințele BNM.

Titlul V

Măsuri de remediere, recomandări și sancțiuni

177. În situația în care Banca Națională a Moldovei constată că cerințele prezentului regulament nu sunt respectate, poate dispune măsuri de remediere și termene de implementare.
178. În situația în care Banca Națională a Moldovei constată că nu sunt respectate cerințele prezentului regulament și/sau măsurile de remediere nu sunt implementate, în termenele dispuse de Banca Națională a Moldovei conform pct. 177, Banca Națională a Moldovei poate aplica sancțiuni, astfel:
- a) administratorilor de infrastructuri ale pieței financiare, autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată și participanților la oricare dintre acestea, în conformitate cu prevederile art. 75 și 75² din *Legea 548/1995*.
 - b) prestatorilor de servicii de plată care emit, pun în circulație și/sau acceptă instrumente de plată, în conformitate cu prevederile art. 99 și 100 din *Legea 114/2012*.
179. (1) Sancțiunile stabilite de către Banca Națională a Moldovei conform pct. 178 sunt eficace, proporționale și cu efect de descurajare.
- (2) În cazul în care stabilește tipul și nivelul unei sancțiuni sau măsuri administrative Banca Națională a Moldovei ia în considerare inclusiv următoarele aspecte, după caz:

- a) gravitatea și durata încălcării;
- b) gradul de răspundere care revine persoanei juridice responsabile de încălcare;
- c) capacitatea financiară a persoanei juridice responsabile, indicată în special de cifra de afaceri totală a persoanei juridice responsabile;
- d) importanța profiturilor obținute sau a veniturilor rezultate din evitarea pierderilor de către persoana juridică responsabilă, în măsura în care acestea pot fi determinate;
- e) pierderile suferite de terți ca urmare a încălcării, în măsura în care acestea pot fi determinate;
- f) măsura în care persoana juridică responsabilă cooperează cu autoritatea competentă, fără a aduce atingere necesității de a reține profitul obținut sau veniturile obținute din evitarea pierderilor de această persoană;
- g) încălcările anterioare comise de persoana juridică responsabilă;
- h) eventualele măsuri luate de către persoana juridică responsabilă, ulterior săvârșirii faptei, pentru a limita pagubele, pentru acoperirea prejudiciului sau pentru desistarea săvârșirii faptei.

Cerințe pentru asigurarea rezilienței cibernetice

1. Guvernanța

Administratorul IPF dispune de aranjamente pentru a defini, implementa și revizui periodic cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice. Cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice acordă o importanță ridicată siguranței și eficienței operațiunilor unei IPF, susținând stabilitatea financiară. Cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice trebuie să fie aprobat de consiliu și include:

- a) o strategie privind reziliența cibernetică, care detaliază modul în care sunt determinate obiectivele de reziliență cibernetică, toleranța la riscurile cibernetice și modul în care sunt identificate și administrate riscurile cibernetice, în scopul atingerii obiectivelor stabilite;
- b) obiectivele de reziliență cibernetică, riscurile identificate și măsurile de gestionare a acestora;
- c) cerințele în ceea ce privește resursele umane, tehnologice și procesele necesare gestionării riscurilor cibernetice;
- d) procedurile de comunicare pentru a asigura colaborarea eficace cu toate părțile relevante (cum ar fi autoritățile, alte IPF, participanții și furnizorii de servicii informatice);
- e) definirea rolurilor și responsabilităților consiliului și a managementului în domeniul asigurării rezilienței cibernetice, inclusiv în cazuri de urgență;
- f) procesul de evaluare periodică a adecvării și eficacității cadrului de gestionare a rezilienței cibernetice;
- g) revizuirea periodică a cadrului de gestionare a rezilienței cibernetice, având în vedere noile amenințări, incidentele anterioare și scenarii noi potențiale.

2. Identificarea

Administratorul IPF identifică și clasifică din punctul de vedere al importanței: funcțiile și serviciile furnizate, precum și activele informaționale suport aferente, modalitățile de acces la sistem și dependențele interne și externe. Acestea trebuie protejate, în ordinea priorității, împotriva compromiterii prin atacuri cibernetice. Administratorul IPF identifică riscurile de natură cibernetică pe care le suportă de la sau pe care le induce altor entități.

3. Protecția

Administratorul IPF proiectează sistemele, procesele și serviciile, precum și definește și implementează controale eficiente și eficace, pentru a proteja confidențialitatea, integritatea și disponibilitatea funcțiilor, serviciilor și activelor- suport. Proiectarea și controalele vizează mai multe niveluri de protecție și detecție, în cazul în care măsurile de protecție inițiale eșuează. Criteriile de participare, contractele cu furnizorii externi și conexiunile stabilite sprijină obiectivele de reziliență cibernetică. Măsurile de protecție contra amenințărilor interne includ cel puțin următoarele: înregistrarea și analiza activităților suspecte ale personalului cu acces la sistem, prevenirea pierderii datelor, verificarea personalului la angajare și periodic, inclusiv în cazul modificării responsabilităților, permiterea accesului fizic și informatic la sistem exclusiv personalului autorizat, monitorizat și pregătit.

4. Detectarea

Administratorul IPF implementează proceduri și instrumente de monitorizare în timp real, care permit detectarea unor amenințări, a manifestării unor anomalii sau evenimente ce pot indica un potențial incident de natură cibernetică. Este necesar să fie detectate amenințările cunoscute, precum și cele încă necunoscute, în baza unor criterii de comportament suspect. Detectarea incidentelor se asigură în timp util, pentru a permite aplicarea măsurilor de protecție stabilite în vederea prevenirii și/sau limitării consecințelor incidentului. Procedurile sprijină procesul de investigare ulterioară a incidentelor, prin păstrarea unor jurnale de operare detaliate o perioadă adecvată de timp.

5. Reluarea activităților

Administratorul IPF dispune de planuri de măsuri pentru a investiga în detaliu și a răspunde eficient și eficace la o gamă largă de incidente cibernetice, în vederea limitării impactului incidentului, reluării activității și recuperării activelor și informațiilor afectate. Administratorul IPF proiectează și testează sistemele și procesele pentru a realiza reluarea în siguranță, cu menținerea integrității datelor, a operațiunilor și serviciilor sale critice, în maximum două ore de la momentul apariției unei perturbări, și să asigure decontarea până la sfârșitul zilei în care s-a manifestat perturbarea, inclusiv în situații extreme, dar plauzibile. Planurile de măsuri au în vedere și situația în care obiectivul de reluare a activității nu este atins, prevăzând sisteme sau proceduri alternative, cum ar fi procesarea manuală, în scopul de a procesa cel puțin instrucțiunile critice. Planurile de măsuri includ păstrarea în siguranță a unor copii de rezervă a datelor și aplicațiilor, reconcilierea periodică și recuperarea datelor și aplicațiilor.

6. Testarea

6.1. Cadrul de administrare a rezilienței cibernetice este testat riguros, cel puțin anual, pentru a determina eficacitatea acestuia. Testele trebuie:

- a) să utilizeze informații actualizate privind amenințările cibernetice, luând în considerare scenarii extreme, dar plauzibile și capacități avansate ale atacatorilor;
- b) să identifice și să evalueze vulnerabilități care pot afecta atingerea obiectivelor de reziliență cibernetică;
- c) să ofere informații utile și credibile pentru gestionarea riscurilor cibernetice.

6.2. Tipurile de teste efectuate includ:

- a) exerciții de identificare și evaluare de vulnerabilități, inclusiv prin operarea periodică pe mediul de producție de la sediul secundar;
- b) testări pe bază de scenarii, inclusiv indisponibilitatea totală a sediului principal în cursul zilei de operare;
- c) teste de penetrare a sistemelor și rețelelor, în special a celor conectate la internet;
- d) teste efectuate de echipe independente față de funcția testată (red teams), care să simuleze atacuri reale și care să vizeze sistemele, rețelele, personalul și procesele.

6.3. Periodic, IPF trebuie să organizeze exerciții de testare a rezilienței cibernetice care să implice cel puțin toți participanții critici, furnizorii critici și IPF conectate. IPF trebuie să participe la exerciții de continuitate a activității organizate de autorități.

7. Conștientizarea amenințărilor

Administratorul IPF monitorizează proactiv amenințările cibernetice curente, pentru a obține și utiliza informații pertinente în vederea prevenirii incidentelor cibernetice și a tratării rapide și eficiente a acestora.

Administratorul IPF stabilește un proces de colectare, analiză și diseminare a informațiilor referitoare la amenințările cibernetice. Cadrul de administrare a rezilienței cibernetice este revizuit continuu în baza acestor informații.

8. Învățarea și dezvoltarea

Administratorul IPF evaluează incidentele cibernetice care au avut loc, mai ales atacurile reușite, monitorizează dezvoltările tehnologice și adoptă măsuri pentru detectarea și contracararea unor posibile amenințări viitoare, prin analiza deviațiilor de la nivelul normal al activităților din sistem și al comportamentelor personalului.

Cerințe aplicabile conexiunilor între sistemele de plăți

1. Generale

- a) Administratorul sistemului de plăți identifică și evaluează toate sursele potențiale de risc care rezultă din stabilirea unei conexiuni, atât înainte de a încheia acordul aferent conexiunii, cât și în mod permanent, după stabilirea acesteia.
- b) Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune îndeplinește, întocmai și la timp, toate obligațiile față de sistemele de plăți cu care este conectat și față de participanții săi.
- c) Administratorul sistemului de plăți, care stabilește conexiuni multiple, asigură că riscurile generate într-o conexiune nu se propagă și nu afectează siguranța altor conexiuni și a altor sisteme de plăți.
- d) O conexiune este concepută astfel încât fiecare administrator de sistem de plăți să fie capabil să continue să respecte alte cerințe de monitorizare aplicabile.

2. Siguranța juridică

- a) Cadrul legal aplicabil atât sistemelor de plăți implicate într-o conexiune, cât și cel aplicabil conexiunii în cauză oferă un grad ridicat de certitudine pentru fiecare aspect al funcționării conexiunii, în toate jurisdicțiile relevante.
- b) Regulile, procedurile și contractele care guvernează conexiunea sunt clare, ușor de înțeles și în conformitate cu legile și alte reglementări relevante. Acestea sunt ușor accesibile pentru fiecare parte care are un interes legitim.
- c) Regulile, procedurile și contractele care guvernează conexiunea sunt complete, valabile și aplicabile în toate jurisdicțiile relevante. Există un nivel ridicat de certitudine că măsurile dispuse în conformitate cu aceste reguli și proceduri nu pot fi suspendate, anulate sau reversibile.
- d) Administratorii sistemelor de plăți implicați într-o conexiune identifică și atenuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de legi între jurisdicții.
- e) Administratorii sistemelor de plăți implicați într-o conexiune respectă cadrele de reglementare aplicabile.

3. Riscul operațional

- a) Obiectivele administratorului sistemului de plăți privind cerințele și politica de securitate a informației acoperă și aranjamentul aferent conexiunii.
- b) Nivelul de calitate a serviciilor furnizate prin intermediul conexiunii este aprobat de administratorii sistemelor de plăți implicate într-o conexiune și comunicat tuturor părților relevante.
- c) Administratorii sistemelor de plăți asigură că aranjamentele de gestionare a riscurilor și capacitatea de procesare sunt dimensionate corespunzător și sunt sigure pentru a opera conexiunea pentru volumele maxime curente și viitoare proiectate ale activității desfășurate prin intermediul conexiunii.
- d) Funcționarea conexiunii este testată și monitorizată, în mod corespunzător, și incidentele sunt înregistrate și urmărite. Administratorii sistemelor de plăți conectate și toate părțile implicate convin asupra aranjamentelor privind continuitatea activității desfășurate prin intermediul conexiunii.

4. Riscul financiar

- a) Administratorii sistemelor de plăți au o înțelegere clară a impactului pe care conexiunea îl are asupra fiecărui risc la care acestea se expun.
- b) Regulile și procedurile sistemului de plăți permit participanților să aibă o înțelegere clară a impactului pe care conexiunea îl are asupra fiecărui risc la care aceștia se expun.
- c) Activele utilizate pentru decontare prin intermediul conexiunilor comportă riscuri de credit sau de lichiditate scăzute sau inexistente.
- d) Plățile prin intermediul conexiunii sunt decontate prompt, de preferință în cadrul aceleiași zile de operare.
- e) Acordul privind stabilirea conexiunii asigură măsuri adecvate pentru gestionarea și minimizarea riscurilor asociate incapacității unui participant de a-și îndeplini prompt obligațiile sale, în special în cazul în care are loc un proces de compensare.

5. Criteriile de acces

- a) Criteriile de acces sunt clare, obiective și nediscriminatorii. Aceste criterii sunt publice.
- b) Criteriile de acces sunt justificate din perspectiva siguranței și eficienței sistemului de plăți și a piețelor financiare pe care le deservește.
- c) Criteriile de acces sunt adaptate în funcție de tipul conexiunii, ținând cont de riscurile la care sunt expuși administratorii sistemelor interconectate și participanții, în cazul fiecărui tip de conexiune.
- d) Administratorul sistemului de plăți care refuză stabilirea unei conexiuni trebuie să motiveze solicitantului refuzul, în scris.
- e) Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune se asigură că prețurile se stabilesc nediscriminatoriu și transparent.
- f) Regulile și procedurile de încetare a accesului sunt definite.

6. Eficiența

- a) Administratorul sistemului de plăți dispune de scopuri și obiective clar definite, măsurabile și realizabile în legătură cu funcționarea conexiunii, cum ar fi, dar fără a se limita la, nivelul minim de calitate a serviciilor prestate, gestionarea riscurilor și prioritățile de afaceri. Administratorul sistemului de plăți deține mecanisme de revizuire regulată a eficienței și eficacității fiecărei conexiuni.
- b) O conexiune este concepută astfel încât să satisfacă nevoile actuale și viitoare ale participanților și ale piețelor pe care le deservește.
- c) Stabilirea de conexiuni nu afectează echilibrul dintre eficiență și gestionarea riscului în cadrul sistemelor de plăți.

7. Guvernanța

- a) Conducerea administratorului sistemului de plăți implicat într-o conexiune dispune de o strategie clară privind stabilirea de conexiuni, care este adusă la cunoștința proprietarilor sistemului, autorităților relevante, utilizatorilor și, la un nivel mai general, altor sisteme de plăți.
- b) Administratorul sistemului de plăți are obiective care evidențiază prioritatea siguranței și eficienței conexiunii și care sprijină, în mod explicit, interesul public.
- c) Aranjamentele de guvernanță asigură că o decizie de a stabili o conexiune reflectă corespunzător obiectivele și interesele părților implicate și modul cum se realizează această reflectare.

- d) Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune trebuie să implementeze mecanisme formalizate pentru schimbul de informații relevante cu părțile implicate relevante și să le consulte atunci când este nevoie.

8. Conexiunile indirecte și conexiunile releu

- a) Înainte de stabilirea unei conexiuni indirecte sau releu, administratorul sistemului de plăți analizează toate riscurile aferente intermedierei schimbului de ordine de plată.
- b) Administratorul sistemului de plăți care utilizează un intermediar pentru a opera o conexiune cu un alt sistem de plăți cuantifică, monitorizează și gestionează riscul juridic suplimentar, care decurge din utilizarea unui intermediar.
- c) Administratorii sistemelor de plăți identifică și atenuează adecvat riscul operațional indus de către intermediar.
- d) Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune indirectă sau releu monitorizează adecvat rolul și soliditatea financiară a oricărui intermediar.
- e) Administratorii sistemelor de plăți implicate într-o conexiune indirectă sau releu se asigură că intermediarul nu restricționează în mod nejustificat utilizarea conexiunii de către orice participant.
- f) Eficiența și eficacitatea conexiunilor indirecte și releu sunt periodic evaluate și comparate cu canalele alternative de transmitere a ordinilor de transfer, de exemplu, prin conexiuni directe.

Anexa nr. 3
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a
instrumentelor de plată

Cerere de autorizare a infrastructurii pieței financiare (IPF)

1. Informații generale

Data cererii
Denumirea persoanei juridice solicitante
Adresa juridică
Tipul infrastructurii pieței financiare
Numele persoanei care își asumă responsabilitatea pentru cerere
Datele de contact ale persoanei care își asumă responsabilitatea pentru cerere
Numele persoanei responsabile pentru conformitatea IPF
Datele de contact ale persoanei responsabile pentru conformitatea IPF
Datele de identificare ale societății-mamă (dacă este cazul)

2. Referințele documentelor

Cerința din titlul III capitolul I Autorizarea operării infrastructurilor pieței financiare	Numărul de referință unic al documentului	Titlul documentului	Capitolul, secțiunea ori pagina documentului unde sunt furnizate informațiile sau motivul pentru care nu sunt furnizate informațiile
Art. xx			
Anexa x, pct. y			

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a instrumentelor de plată

Formular de notificare carduri

..... (numele instituției emitente), IDNO....., având sediul în țara/raionul, localitatea, str..... nr....., cod poștal, prin, în calitate de reprezentant legal, notificăm emiterea și punerea în circulație a instrumentului de plată electronică de tip card -, în următoarele condiții:

- a) cont/conturi atașate (monedă națională, valute sau monedă electronică)
- b) funcționalitate card -
- c) circulație națională/internațională
- d) card cu bandă magnetică/chip/contactless/virtual
- e) schema de plată cu card (VISA/Mastercard/Amex/etc.)
- f) executarea plasticului se va face de către societatea, cod IDNO, cu sediul în localitatea, str..... nr....., cod poștal
- g) personalizarea cardurilor se va face de către societatea, cod IDNO..... .. cu sediul în localitatea, str..... nr....., cod poștal
- h) procesarea tranzacțiilor cu carduri se va face de către societatea, cod de înregistrare de stat / IDNO nr....., cu sediul în localitatea, str..... nr....., cod poștal

Semnătura autorizată a
solicitantului,
S.S./L.S.

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a instrumentelor de plată

Formular de notificare instrumente de plată electronică cu acces la distanță

..... (numele instituției emitente), cod IDNO nr., având sediul în țara/raionul, localitatea, str. nr., cod poștal, prin, în calitate de reprezentant legal, notificăm emiterea și punerea în circulație a instrumentului de plată electronică cu acces la distanță (IPAD) de tip¹, în următoarele condiții:

a) Denumirea IPAD:

c) Segmentul de utilizator²:

d) Producătorul soluției informatice.....;

e) Proprietățile IPAD (de exemplu: *tipul accesului* (internet-banking – Windows, MacOS, Linux; mobile-banking – Android, iOS, Windows Phone/Mobile, BlackBerry OS, etc.), *tipul browserului* (internet-banking – Microsoft Internet Explorer/EDGE, Mozilla Firefox, Opera, Apple Safari, Google Chrome, etc.), *tipul autentificării* (autentificare simplă - Login și Parolă, autentificare multifactorială - utilizarea a două sau mai multor elemente incluse în categoria cunoștințelor, posesiei și inerenței):

.....
.....
.....;

f) Funcționalitățile IPAD / operațiuni efectuate prin intermediul instrumentului:

.....
.....
.....;

g) Alte informații/comentarii:

.....
.....
.....;

h) Lista documentelor anexate la notificare:

.....
.....
.....;

Semnătura autorizată
a prestatorului de servicii de
plată

¹ Se va completa tipul IPAD: PC/internet/ mobile/telephone/-banking

² Se va completa cu: persoane fizice/persoane juridice.

Model raport incident operațional sau de securitate

1. Administrator IPF/Participant/
2. Numele, funcția și datele de contact ale persoanei care raportează incidentul
3. Data și momentul apariției incidentului
4. Data și momentul constatării incidentului
5. Data și momentul finalizării incidentului
6. Tip incident operațional/de securitate (echipament, soft, uman, social, procedură, cauză naturală, altele)
7. Cauza incidentului
8. Descrierea detaliată a incidentului
9. Măsurile luate pentru limitarea consecințelor incidentului
10. Măsurile luate pentru prevenirea unor incidente similare
11. Numele, funcția și datele de contact ale persoanei/persoanelor care pot furniza informații suplimentare legate de incidentul raportat

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a instrumentelor de plată

Informare referitoare la desfășurarea proiectului-pilot de testare a instrumentelor de plată electronică

..... (numele instituției), cod IDNO, cu adresa juridică (țara/raionul), localitatea, str. nr., cod poștal, prin (numele și prenumele), în calitate de reprezentant legal notifică lansarea unui proiect-pilot pentru instrumentul(ele) de plată electronică de tip

Informații suplimentare

1. Denumirea produsului:

2. Perioada de testare: salariați ai prestatorului de servicii de plată număr ...
..... alți utilizatori (detaliați) număr

3. Masa critică de utilizatori:

salariați ai prestatorului de servicii de plată număr

alți utilizatori (detaliați) număr

4. Tipuri de operațiuni permise:

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

h)

5. Limite de tranzacționare

a) limita pe tranzacție pentru plăți intrabancare:

b) limita pe tranzacție pentru plăți interbancare:

c) limita zilnică pentru transferuri:

d) limita zilnică pentru schimburi valutare:

e) limită pe tranzacție pentru schimburi valutare:

etc. ...

6. Fondurile tranzacționate:

7. Ulterior perioadei de testare accesul la funcționalitățile testate va fi restricționat?

da

nu

8. Tehnologiile utilizate în dezvoltarea proiectului:

API

Chatbot

Distributed Ledger Technology (DLT)

Recunoaștere optică a caracterelor (OCR)

Inteligență artificială (AI)

Cloud Computing

☐ Sistem de informare geografic (GIS)	☐ Contracte inteligente	☐ Big Data
☐ Managementul datelor	☐ Învățare automată	☐ Web-scraping
☐ Biometrie	☐ Vizualizarea datelor	☐ Procesarea limbajului natural
☐ Altele (indicați)		

9. Tipuri de inovație implicate:

- Produs/serviciu/activitate nou(ă)
- Utilizarea evolutivă sau inovatoare a produsului/serviciului/activității
- Proces/procedură intern(ă) nou(ă)
- Utilizarea evolutivă sau inovatoare a procesului/procedurii intern(e)
- Altele (indicați)

Anexat solicitării se află următoarele documente:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

Persoanele de contact care pot oferi clarificări cu privire la această solicitare sunt:

1. Numele și prenumele
- Telefon:, e-mail:
2. Numele și prenumele
- Telefon:, e-mail:

Datele și informațiile furnizate sunt adevărate, corecte și reflectă situația existentă (până) la data de/...../.....

Semnătura reprezentatului legal al prestatorului de
servicii de plată solicitant,
S.S./L.S.

NOTĂ:

Cererea se va completa de către reprezentantul legal al prestatorului de servicii de plată.